БУТУН ДУНЁ ПРОЛЕТАРЛАРИ, БИРЛАШИНГИЗ!

ТОШКЕНТ ОҚШОМИ

№ 191 (4290)
22 АВГУСТ 1980 й.
ЖУМА
Газета 1966 йил 1 июлдан чиқа бошлади.
Баҳоси 2 тийин.

ЎЗБЕКИСТОН КП ТОШКЕНТ ШАҲАР КОМИТЕТИ ВА ТОШКЕНТ ШАҲАР СОВЕТИНИНГ ОРГАНИ

КПСС XXVI съезди ШАРАФИГА

Коммунистлар олдинги сафда

Тошкент ГРЭСининг коллективи «Кам чиқим билан кўп энергия берайлик!» шиори остида съездолди зарбдор вахтасини бошлади. Республикада энг яхши иссиқлик электростанцияси ҳисобланган бу корхона беш йиллик бошидан буён 20 минг тоннадан кўпроқ ёқилғи тежади. Бу эса коммунистлар ташаббуси билан авж олдириб юборилган меҳнат мусобақасининг самараларидир.

Энергетика блокининг катта машинистлари — КПСС XXV съезди делегати Йўлдош Муслимов, шунингдек Анатолий Баранов, Николай Киселев, Василий Загвоздин, Николай Подрезовлар қозон-турбина цехларининг ҳар бир бригадасида шахсий тежамкорлик ҳисобларини очишни таклиф қилдилар. Шундай қилинди ҳам. Бу тадбир туфайли ҳар бир коллективнинг съездолди социалистик мажбуриятини бажариш натижаларини таққослаш учун имконият пайдо бўлди. Биринчи қарашда технологиядан узоқ бўлган бу тадбир бир киловатт-соат электр энергиясини ҳосил қилиш учун ёқилғи сарфлашни камайтириш имконини берди.

Энергетикларнинг ГРЭС партия комитети мажлисида қабул қилиниб, район газетасида босилган мурожаатида улар ўз ташаббуслари ҳақида ҳикоя қилиб, Орджоникидзе райони меҳнаткашларини тежамкорлик юришига актив қўшилишга даъват этдилар. Уларнинг ўзлари йил охиригача пландан ташқари 40 миллион киловатт-соат энергия ҳосил қилишга, 2500 тонна ёқилғи тежаб қолишга сўз бердилар.

(ЎзТАГ).

ОЛДИНДА—ЯНГИ МАРРАЛАР

ШАҲАР ПАРТИЯ-ХЎЖАЛИК АКТИВИ ЙИҒИЛИШИДАН

КПСС XXVI СЪЕЗДИНИ МУНОСИБ КУТИБ ОЛАЙЛИК

Ўзбекистон пойтахтининг меҳнат коллективлари КПСС Марказий Комитетининг «КПСС XXVI съездини муносиб кутиб олиш учун социалистик мусобақа ўтказиш тўғрисида»ги қарорини йиллик ва умуман беш йиллик топшириқни муддатидан олдин бажариш, ўн биринчи беш йилликнинг дастлабки кунидан бошлаб ишлаб чиқаришни аниқ маромда бошлашга эришиш учун жанговар ҳаракат программаси деб қабул қилишди.

269 корхона ва ташкилот, 9040 цех, бригада ва участка, шаҳардаги 50 мингдан зиёд ишчи ва мутахассис зарбдор ишлаб чиқариш вахтасига туриб, коммунистларнинг Бутуниттифоқ анжуманини муносиб кутиб олиш бўйича зиммаларига оширилган мажбуриятлар қабул қилишди. Натижада социалистик мусобақанинг таъсирчанлиги ошди, мураббийлик ҳаракати, меҳнатга коммунистчасига муносабатда бўлиш ҳаракати кенг тус олди.

Шаҳардаги етти район, 120 дан зиёд корхона маҳсулот ишлаб чиқариш ҳажмини ошириш бўйича беш йилликнинг охирига белгиланган маррани забт этишди. 1976 йилдан буён социалистик мажбурият ҳисобига планга қўшимча 373 миллион сўмлик маҳсулот ишлаб чиқарилди.

Капитал қурилиш соҳасида ҳам кўп ишлар амалга оширилди. Халқ хўжалигининг барча тармоқларини ривожлантириш учун сарфланган капитал маблағларнинг ҳажми 2,3 миллиард сўмга тенг бўлди. Бу тўққизинчи беш йилликнинг шу давридагига нисбатан 45,7 процент кўп демакдир. 290 минг квадрат метр саноат-ишлаб чиқариш майдони қурилди. 250 минг квадрат метр майдон қайта реконструкция қилинди. 3,3 миллион квадрат метрдан зиёд турар жой бинолари, кўплаб соғлиқни сақлаш объектлари, маориф ва маданият объектлари фойдаланишга топширилди.

Шаҳардаги барча транспорт турларининг моддий-техника базаси мустаҳкамланди. Юк ташиш ҳажми тобора кўпайиб бормоқда. Алоқа воситалари ҳам тобора ривожланиб ва такомиллашиб боряпти.

Ўз сўзига ва мажбуриятига содиқ бўлган метросозлар коллективи, унинг ёрдамчи ташкилотлари, лойиҳачилар, бошқа ёрдамчилар, кўпгина саноат корхоналари 17 километрли Тошкент метроси линиясини муддатидан олдин фойдаланишга топширдилар.

Иқтисодий потенциални ривожлантириш, ижтимоий ишлаб чиқариш самарадорлигини оширишга олимлар, лойиҳа-конструкторлик ташкилотлари ходимларининг қўшаётган ҳиссалари тобора салмоқли бўлиб бормоқда.

Аммо ҳали олдинда ҳал қилиниши лозим бўлган муҳим вазифалар турибди. Бу вазифаларни қандай белгилаш ва амалга ошириш керак. «КПСС Марказий Комитетининг «КПСС XXVI съездини муносиб кутиб олиш учун социалистик мусобақа ўтказиш тўғрисида»ги қарорини бажариш бўйича шаҳар партия ташкилоти олдида турган вазифалар» шаҳар партия активида атрофлича муҳокама қилинди.

Активда Ўзбекистон Компартияси Тошкент шаҳар комитетининг биринчи секретари У. У. Умаров доклад қилди.

Партия XXVI съездига тайёргарлик — бу барча коммунистлар қатори барча меҳнаткашларнинг сиёсий ва меҳнат активлиги юксалишига катта турткидир. Ҳозир, дея таъкидлади докладчи, биз КПСС-нинг навбатдаги съездига тайёргарликни бошлаганимизда амалга оширилган ишларга чуқур якун чиқаришимиз ва партия XXV съезди қарорлари ва резолюциялари, КПСС Марказий Комитетининг июнь (1980 йил) Пленуми қарорларини амалга ошириш бўйича қилинган ишларни чуқур муҳокама қилишимиз, мавжуд камчиликларни очиб ташлашимиз, яширин резервларни аниқлашимиз ва улардан бутун ишнинг сифати ва самарадорлигини оширишда фойдаланишимиз лозим.

Корхона ва ташкилотларда мусобақанинг шахсий ва коллектив ижодий планларини ишлаб чиқиш, касблар бўйича мусобақалар ўтказиш, кўпдастгоҳчилик ҳаракати, мусобақадошлар ўртасида шартнома тузиш, турдош корхона ва ташкилотлар ўртасида меҳнат беллашувларини ташкил қилиш сингари формалари тобора оммалашиб бормоқда.

Шаҳар жамоатчилиги ва меҳнаткашлари беш йиллик топшириқни муддатидан олдин бажаришга эришган В. П. Чкалов номидаги авиация ишлаб чиқариш бирлашмасининг слесари Назрулла Маннопов, Тошкент тўқимачилик комбинатининг тўқувчиси Нина Ершова, 1-уйсозлик комбинати қурувчилар бригадасининг бошлиғи Исмоил Орипов, «Миконд» заводининг пайвандчиси Зайтуна Каттабекова, «Малика» трикотаж ишлаб чиқариш бирлашмасининг тўқувчиси Шоира Холмуҳамедова, «Ташсельмаш» заводи пайвандчилар бригадасининг бошлиғи Махмуд Муйдинов, 11-«Висотстрой» трестининг комплекс бригадаси бошлиғи Ҳамид Қорабоевларнинг меҳнат муваффақиятларини ҳурмат билан тилга олишмоқда.

Шаҳар саноати ва капитал қурилишида партия ташкилотлари ва меҳнат коллективлари асосий фондлардан самарали фойдаланиш учун амалга оширган жуда кўп ибратли ишларнинг гувоҳи бўлдик.

Кўпгина меҳнат коллективлари мусобақани «Беш йилликка зарбдор якун», «КПСС XXVI съездини муносиб кутиб оламиз» шиори остида бошладилар. Ишлаб чиқариш илғорлари орасида съездга ёзиладиган меҳнат рапортига имзо чекиш учун бошланган мусобақа тобора оммалашиб бормоқда.

Йиғилишда сўзга чиққан Ленин район партия комитетининг биринчи секретари Ю. Чурсин, 1-уйсозлик комбинати бетончилар бригадасининг бошлиғи И. Орипов, В. П. Чкалов номидаги авиация ишлаб чиқариш бирлашмаси партия комитетининг секретари У. Султонов ва бошқа ўртоқлар КПСС XXVI съезди шарафига бошланган социалистик мусобақа тобора кенг қулоч ёйиб бораётганлиги, ишлаб чиқариш ва меҳнат самарадорлигини ошириш учун кураш кучайганлиги, меҳнат унумдорлигини ошириш суръати тезлашганлиги, тежамкорликка қатъий амал қилинаётганлиги ҳақида сўзладилар.

Йиғилишда «Социалистическая индустрия» газетаси бош редакторининг ўринбосари В. Полянов сўзга чиқди. У матбуотда илғор тажрибани пропаганда қилиш масалаларига тўхталди.

Тошкентликлар съездолди меҳнат вахтасига туриб, ўз имкониятларини ҳисоблаб чиқиб саноат маҳсулотларини реализация қилиш планини 25 декабрда эмас, 23 декабрда бажаришга қарор қилишди. Бу аввал қабул қилинган социалистик мажбуриятга қўшимча равишда 10 миллион сўмлик халқ хўжалиги буюмлари тайёрлаш имконини беради.

Ўнинчи беш йилликнинг асосий техник-иқтисодий кўрсаткичлари бўйича олинган планни Улуғ Октябрнинг 63 йиллиги кунига қадар бажариш, меҳнат унумдорлигини ошириш бўйича беш йиллик планни 2,5 процентга ошириб бажаришга қарор қилинди.

Йиғилиш қатнашчилари социалистик мусобақани янада такомиллаштириш натижасида касаба союз ва комсомол ташкилотлари, мураббийлар советлари, сайлаб қўйиладиган партия ва совет активлари, марксча-ленинча ўқув, иқтисодий таълимнинг роли анча ошиши мумкинлигини таъкидлаб ўтишди.

КПСС Марказий Комитетининг «КПСС XXVI съездини муносиб кутиб олиш учун социалистик мусобақа ўтказиш тўғрисида»ги қароридан келиб чиққан ҳолда асосий эътиборни ҳал қилинмаган масалаларга қаратиш лозим бўлади.

Айрим партия ташкилотлари, хўжалик раҳбарлари, ишни бир маромда ва уюшқоқлик билан ташкил қилишга, белгиланган марраларни эгаллаш учун лозим бўлган шароитни яратишга етарли аҳамият беришмаяпти.

Икки район — Фрунзе ва Куйбишев районлари, олтмишдан зиёд корхона, шу жумладан сут комбинати, инструментал, электр механика заводлари, «Средазкабель» бирлашмаси, трактор, «Компрессор», кўн-мўйна заводлари, атирупа фабрикаси, «Узвторцветмет» бирлашмаси ва 2-пойафзал фабрикаси ишлаб чиқариш ҳажмини ўстириш суръати бўйича топшириқни бажара олмаяпти.

Акмал Икромов райони саноати, шаҳардаги 26 корхона, меҳнат унумдорлигини оширишдек муҳим вазифани бажара олмаяпти.

Куйбишев, Ҳамза ва Фрунзе районларининг саноат корхоналари давлат Сифат белгиси билан ишлаб чиқариладиган маҳсулотларнинг ҳажмини асоссиз равишда камайтириб юбордилар. Чилонзор ва Сергели районларида ҳам ана шу муҳим кўрсаткич бўйича олиб борилаётган ишлар ниҳоятда қониқарсиз.

54 меҳнат коллективи, шу жумладан «Учқун», «Ўзбекистон», «Промстройкомплект» бирлашмалари, тамаки, 1-пойафзал фабрикаси ва бошқа корхоналар якунловчи йил учун ўз зиммаларига олган социалистик мажбуриятларни уддалай олишмаяпти.

Йиғилишда сўзга чиққан «Компрессор» заводининг директори Н. Новаченко ишга тушириладиган корхоналардаги қурилиш-монтаж ишлари суръатини ошириш кераклигини айтиб ўтди. Гап шундаки, янги қувватларни ишга тушириш графигига риоя қилинмаяпти. Шу йилнинг ўтган етти ойи мобайнида фақат 6-қурилиш трести 252 минг сўмлик ишни бажармади. Ваҳоланки, йил охирига қадар 992 минг сўмлик ҳажмида иш бажарилиши керак.

Тугалланмаган объектларни камайтириш ҳам суст олиб борилмоқда. Ҳар тўрт ёрдамчи ташкилотдан биттаси меҳнат унумдорлигини ошириш бўйича топшириқни бажармаяпти. Уларнинг орасида «Главташкентстрой»нинг 4, 8, 12-трестлари, «Узпромвентиляция» бор. Тошкент қурилиш Бош бошқармаси объектларида ишлаётган Монтаж ва махсус қурилиш ишлари министрлигининг кўпгина бўлинмалари қолоқликка барҳам бермаганлари ҳолда планни бажармасликни давом эттиришмоқда. Буюртмачи бўлган лойиҳа, таъминот органлари, корхоналар ўз мажбуриятларини бажармаслик фактларига йўл қўйишмоқда. Саноат материаллари министрлиги, «Главснаб» аппаратининг коммунистлари, уларнинг партия ташкилотлари қурилишни бир маромда цемент, ғишт, пардоз материаллари, металлом билан таъминлашга эътиборни кучайтиришлари зарур.

Юқоридаги камчиликларни тугатиш план ва социалистик мажбуриятларни бажарилишига кенг шароит яратади. Олдинда кўп ишларни бажариш вазифаси турибди. Йил охирига қадар 142 минг квадрат метр саноат ишлаб чиқариш майдони, 470 минг квадрат метр турар жой, ўнлаб мактабгача болалар муассасаси, шифохона ва поликлиника, маданий-маиший объектларни фойдаланишга топшириш керак.

Район партия комитетлари, партия ташкилотлари ҳозир ҳар бир ишга тушириладиган объектдаги аҳвол билан мукаммал танишишлари, ёрдамчи ташкилотчилар, таъминотчи заводлар, транспорт ва лойиҳа ташкилотларининг фаолиятини уйғунлаштириб аниқ иш графигини белгилашлари, ҳар бир объектда аниқ маромда иш олиб борилишини таъминлаш чораларини кўрмоқлари лозим.

КПСС Марказий Комитетининг «КПСС XXVI съездини муносиб кутиб олиш учун социалистик мусобақа ўтказиш тўғрисида»ги қарорида ишлаб чиқаришни бошқаришнинг хўжалик механизмини такомиллаштириш учун яратиладиган шароитларга алоҳида эътибор берилган. Янгича самарали хўжалик юритиш планлари муваффақиятли бажарилишини, КПСС XXVI съездини муносиб кутиб олишни таъминлайди.

ОММАВИЙЛИК ВА МАҲОРАТНИ ОШИРАЙЛИК

XXII Олимпиада ўйинларининг якунлари ва Тошкент шаҳрида физкультура ва спортни янада ривожлантириш масалаларига бағишланган шаҳар партия-хўжалик активининг йиғилиши бўлиб ўтди. Йиғилишда Ўзбекистон Компартияси Тошкент шаҳар комитетининг секретари М. Ф. Солдатов доклад қилди.

Докладчи таъкидлаб ўтдики, социалистик давлатда биринчи марта ўтказилган Олимпиада ўйинлари халқаро спорт ҳаётида буюк воқеа бўлди. У халқларнинг дўстлик, биродарлик, тинчлик учун бўлган интилиши енгилмас эканлигини ифодалади.

Олимпиада ўйинлари меҳнаткашларнинг янги ижодий ташаббускорлигини оширди, меҳнат ва ижтимоий-сиёсий активлигини юқори савияга кўтарди. Шунинг учун ҳам Л. И. Брежневнинг Олимпиада ўйинларининг ташкилотчиларига айтган илиқ сўзлари шаҳримиздаги ҳар бир меҳнаткашнинг қалбига етиб борди, уларни янги марраларга ундади.

Серқуёш Ўзбекистоннинг вакиллари ҳам Олимпиада ўйинларида яхши қатнашишди. Республикамиз спортчилари 30 очко билан мамлакатимизнинг Олимпиада терма командасининг муваффақиятига муносиб ҳисса қўшдилар. Шуниси қувончлики, 24,5 очко тошкентликлар томонидан жамғарилди. Ўзбекистон пойтахтининг вакиллари бўлган олимпиадачилар 3 олтин, 4 кумуш медални қўлга киритишди.

Юрий Ковшов от спорти, Эркин Шагаев сув полоси бўйича, Лариса Павлова волейбол бўйича Олимпиада ўйинларининг чемпионлари бўлишди.

Собир Рўзиев қиличбозлик, Рустам Ямбулатов мерганлик, Наталья Бутузова камондан отиш бўйича Олимпиада ўйинларининг кумуш совриндорлари бўлишди. Юрий Ковшов шахсий ҳисобда ўтказилган беллашувларда ҳам актив қатнашиб, кумуш медаль билан тақдирланди.

Бу ажойиб спортчиларнинг ютуқларини тренерлар, кўпгина партия, совет, касаба союз ходимлари ва спорт ташкилотчиларининг амалга оширган катта ишларининг натижаси деб билмоқ лозим.

Ҳозир жуда кўп партия-хўжалик ходимлари физкультура ва спортга меҳнаткашларни коммунистик руҳда тарбиялаш, меҳнат унумдорлигини оширишнинг бош воситаларидан бири деб қарашмоқда. Шунинг учун ҳам физкультура ва спортни янада ривожлантириш пойтахтимиз меҳнаткашлари шаҳарни коммунистик меҳнат, юксак маданият ва намунали жамоат тартиби ўрнатилган шаҳарга айлантириш учун олиб бораётган курашининг ажралмас қисми бўлиб қолди.

Спортнинг моддий-техника базасини мустаҳкамлаш, спорт иншоотларини қуриш ва реконструкция қилишга эътибор кучаймоқда. Ўнинчи беш йиллик давомида «Меҳнат резервлари», ирригация институти, тўқимачилик комбинати, 110 мактабда спорт комплекслари фойдаланишга топширилди.

160-мактабда ишга туширилган сузиш ҳавзаси, «Динамо» жамиятидаги теннис корти яхши ишламоқда. Шунингдек, «Локомотив» ва «Старт» стадионларидаги эски стадионлар қайта реконструкция қилинди. Сув спорти саройи ҳам қайта жиҳозланди.

Район партия комитетлари ва район ижроия комитетлари қошида ташкил этилган физкультура ва спортни ривожлантиришга ёрдамлашувчи жамоатчи координация Советлари спортни ривожлантириш бўйича катта ишларни амалга оширишмоқда. Бу советларнинг составида корхона, маҳкама ва ташкилотларнинг раҳбарлари иш кўришяпти. Советларнинг иши туфайли шаҳарда физкультура ва спорт билан шуғулланаётганларнинг сафи тобора кенгайиб бормоқда. Агар беш йиллик бошида 247 минг киши физкультура билан шуғулланган бўлса ҳозир 520 минг киши шуғулланмоқда. Беш йилликнинг ўтган даври мобайнида 430 минг ГТО нишондори тайёрланди. Бу тўққизинчи беш йилликдагига нисбатан 1,5 марта кўпдир.

Оммавий-физкультура ишларини ривожлантиришга ҳар йили ўтказилаётган шаҳар спартакиадалари катта таъсир кўрсатмоқда. Бунинг учун бу йилги спартакиаданинг биринчи босқичида, яъни меҳнат коллективлари, умумтаълим мактаблари ва олий ўқув юртлари, шунингдек, аҳоли турар жойларида ўтказилган беллашувларда турли ёшдаги 500 мингдан зиёд киши қатнашганлигини эслатиб ўтиш кифоя.

Физкультура ва спортни оммалаштиришга ғамхўрлик қилаётган кўпгина партия комитетлари, спорт ташкилотлари, олий ўқув юртлари маҳоратли спортчилар тайёрлашга алоҳида эътибор беришмоқда. Ҳар йили Тошкентда мингдан зиёд спорт мастери ва спорт мастерлигига кандидат тайёрланаётганлиги бунинг далилидир.

Ленин, Куйбишев ва Фрунзе районларининг физкультура ташкилотлари маҳоратли спортчилар ва мамлакат терма командасига аъзолари тайёрлаш бўйича амалга ошираётган ишларга салмоқли ҳисса қўшишмоқда.

Бироқ, бу соҳада камчиликлар ҳам йўқ эмас.

Айрим спорт клубларида ўқув-машғулот жараёни яхши йўлга қўйилмаган. Айрим тренерлар эски услубда иш юритиб тажрибада фан ютуқларидан кам фойдаланмоқдалар. Педиатрия, маданият ва халқ хўжалиги институтларининг физкультура ва спорт кафедраларида ўнлаб дипломли мутахассислар ишлаётган бўлишларига қарамасдан бу жойларда ўтган йили бирорта ҳам спорт мастери тайёрланмади. Болалар ва ўсмирлар спорт мактабларидаги ишлар ҳам яхши эмас.

Шаҳар ва район спорт комитетлари, кўнгилли спорт жамиятларининг, область Советлари физкультура коллективларига етарли эътибор беришмаяпти. Шунинг учун ҳам уларнинг айримлари жуда суст ишлашмоқда. Айрим меҳнат коллективларида спорт секциялари бутунлай йўқ. Шу боисдан ҳам ишчи ва хизматчиларнинг бир қисмигина физкультура ва спорт билан шуғулланмоқда.

Партия, совет, касаба союз, комсомол ташкилотлари, олий ва ўрта таълим ўқув юртлари, ўрта мактаблар, меҳнат коллективларининг раҳбарлари физкультура ва спорт коммунистик тарбиянинг ажралмас қисми эканлигини унутмасликлари керак.

Шаҳарда спорт иншоотлари йилдан-йилга кўпайиб бораётганига қарамасдан айрим районлар, саноат корхоналари, олий ва ўрта таълим ўқув юртлари, болалар спорт мактаблари замонавий спорт комплексига эга эмаслар.

Спорт базалари ва иншоотларидан самарали фойдаланилмаётганлигига ўхшаш фактлар билан келишиб бўлмайди.

Шаҳарда физкультура ва спортни ривожлантиришнинг аҳволи ва ривожлантириш бевосита Тошкент шаҳар ижроия комитети қошидаги физкультура ва спорт комитети ва унинг жойлардаги органлари, кўнгилли спорт жамиятларининг фаолияти самарадорлигига боғлиқ.

Комсомол ташкилотлари физкультура ва спортни ривожлантириш бўйича жуда кўп ишларни амалга ошириши мумкин.

Биз ўз фаолиятимизда КПСС Марказий Комитетининг «Идеологик, сиёсий-тарбиявий ишларни янада яхшилаш тўғрисида»ги қарорига амал қилишимиз керак. Бу қарорда физкультура ҳаракатини ривожлантириш, бу ҳаракатга партия раҳбарлигини яхшилаш масалалари аниқ кўрсатиб берилган. Физкультура ва спортни идеология ишининг, Тошкентни коммунистик меҳнат, юксак маданият ва намунали жамоат тартиби ўрнатилган шаҳарга айлантириш учун олиб борилаётган кўп қиррали фаолиятнинг ажралмас қисми деб қараш лозим.

Доклад юзасидан музокараларда Ўзбекистон Компартияси Куйбишев район комитетининг биринчи секретари Б. Қ. Алиев, шаҳар спорт комитетининг раиси Н. Р. Бойжонов, тўқимачилик комбинати комсомол комитетининг секретари В. М. Зинченколар сўзга чиқишди.

Муҳокама қилинган масалалар бўйича резолюциялар қабул қилинди.

XXII Олимпиада ўйинлари қатнашчиларини шарафлаш бўлиб ўтди.

Партия-хўжалик активи йиғилишида Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг секретари О. У. Салимов нутқ сўзлади.

ТОНГГИ ГАЗЕТАЛАРДА

✦ Тахтакўпир районининг шоликорлари КПСС Марказий Комитетининг «КПСС XXVI съездини муносиб кутиб олиш учун социалистик мусобақа ўтказиш тўғрисида»ги қарорини муҳокама қилиб, 1980 йилги шоли ҳосилини ўриб-йиғиб олишни муваффақиятли ўтказиш ҳамда уни етиштириш ва тайёрлаш планларини муддатидан илгари бажариш, КПСС XXVI съездини муносиб кутиб олиш юзасидан тадбирлар ишлаб чиқдилар.

Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети Қорақалпоғистон АССРдаги Тахтакўпир райони шоликорларининг 1980 йилги шоли ҳосили ўрим-йиғимини муваффақиятли ўтказиш ҳамда уни етиштириш ва тайёрлаш планларини муддатидан илгари бажариш, КПСС XXVI съездини муносиб кутиб олиш юзасидан белгилаган тадбирларини маъқуллади.

Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг ана шу ҳақдаги қарорининг баёни ва Тахтакўпир райони шоликорларининг тадбирлари бугун тонгги газеталарда эълон қилинган.

Республикада биринчи марта

Юрий Алексеевич Гагарин номидаги Тошкент авиация техникумида айни пайтда икки мингга яқин студент билим олмоқда. Чкалов номидаги Тошкент авиация ишлаб чиқариш бирлашмаси учун кадрлар етказиб берадиган бу билим даргоҳида машғулотлар олти мутахассислик бўйича ўргатилади. Техникум тўртта бўлимдан иборат бўлиб, буларнинг бири кечки бўлимдир. Унга ҳар йили 200 дан ошиқ ўқувчи қабул қилинади. Қолган кундузги бўлимларга эса 400 га яқин ёшлар ҳужжат топширади.

Техникумни битириб чиққанлар эса авиация бирлашмаси заводларига ишга жўнатилди.

Шу кунларда бўлажак самолётсозлар масканида янги ўқув йилига тайёргарлик ишлари ниҳоясига етиш арафасида турибди. Бу йил техникумга ҳар йилдагига нисбатан 90 нафардан ортиқ ўқувчи қабул қилинади. Бунинг сабаби бор, албатта. Янги «Станокларни программали бошқариш ва ишга солиш» бўлими очилгани учун шундай қилинди. Янги бўлим учун эса алоҳида кабинетлар очилиб, улар махсус жиҳозлар билан таъминланди. Айни пайтда янги бўлимга кирувчилар имтиҳон топширмоқдалар.

— Бу бўлим, — дейди билим юрти директори Ҳ. Пўлатов, — республикамиз билим юртларидан биринчи бўлиб бизда очилди. Ҳадемай янги ўқув йили ҳам бошланади. Студентларимиз партия ва ҳукуматимиз қарорларини бажара бориб, съездлар йилини муносиб кутиб оладилар.

ФУТБОЛ

ҲИСОБ ТАКРОРЛАНДИ

Тошкентнинг «Пахтакор» командаси кеча футбол бўйича СССР чемпионатининг навбатдаги турида Боку шаҳрининг «Нефтчи» командасини ўз майдонида қабул қилди.

Ёдингизда бўлса керак, ушбу коллективларнинг Боку шаҳрида ўтган биринчи давра учрашуви 2:2 ҳисобида дуранг натижа билан тугаган эди. Кечаги учрашувда шу ҳисоб яна такрорланди. Командалар ўз активларига биттадан очко ёзиб қўйишди. Тўпларни меҳмонлардан Курбонов ва Пономарев, майдон эгаларидан Антонов ва Якубик киритди.

Энди чемпионатда 8 сентябрга қадар танаффус эълон қилинади. Навбатдаги учрашувни «Пахтакор» шу куни ўз майдонида Киев динамочилари билан ўтказади.

РЕСПУБЛИКАМИЗ ПОЙТАХТИДА

Кеча

В. И. Ленин Марказий музейининг Тошкентдаги филиали навбатдаги зиёратчиларни қабул қилди.

Булар шаҳримиз билан биродарлашган шаҳар Марокашдан келган меҳмонлар бўлиб, улар дастлабки танишувни доҳий музейидан бошлашди. Музейнинг янги зиёратчилари В. И. Лениннинг революцион фаолиятини акс эттирувчи суратлар, стендлар, унинг биографиясига доир материаллар билан танишиб чиқдилар.

Жўшқин таассуротлар олган меҳмонлар музей дафтарига ўз фикрларини, миннатдорчиликларини ёзиб қолдиришди.

●

халқ ижодиёти уйида пойтахт область шаҳар ва районлари агитбригада ва автоклубларининг пахта йиғим-теримига тайёргарлик кўриш муносабати билан кўрик-конкурси бўлиб ўтди.

Кўрик-конкурс иштирокчилари — автоклублар, ижодий агитбригадалар ва ансамбллар пахта йиғим-терими мавсумида қилинадиган ишлар программаси бўйича чиқиш қилдилар. Бу чиқиш давомида ижодий коллективлар ўзларининг пухта тайёргарлик кўрганликларини яна бир карра намойиш қилишди.

Айниқса, Бўстонлиқ район маданият бўлими қошида ташкил этилган автоклуб, Бекобод район маданият уйининг «Найза» ижодий агитбригадасининг ишлари жюри аъзолари томонидан юксак баҳога сазовор бўлди.

Бугун

Тошкент Давлат медицина институтининг «Комсомолец» студент-қурилиш отряди ўз зиммасига олган топшириқни муваффақият билан бажарди.

Отряд 50 нафар студент қурувчилардан иборат бўлиб, у Янгийўл районидаги 6-қурилиш трестининг 169-кўчма механизациялашган колоннасида меҳнат қилмоқда. Уй-жойлар қурилишида тер тўкаётган отряд жангчилари шу кунга қадар 65 минг сўмлик қурилиш ишларини амалга оширишди. Бу пландагига нисбатан 5 минг сўм кўпдир. Отряд яна 15 минг сўмлик қурилиш ишларини уддалашга сўз берган.

●

Тошкент чинни заводида Ўзбекистон ССР Маориф министрлиги буюртмаси асосида ишлаб чиқариладиган чинни комплектининг ўзлаштириш лойиҳаси муҳокама қилинди.

Ана шу чинни комплектлар 4-кварталдан бошлаб чиқарилади. Бу комплект кичкинтойларга мўлжалланган бўлиб, у республикамиздаги барча болалар боғчаларига тарқатилади. Чинни комплект кичкина пиёлачалардан, жажжи чинни косалар ва тарелкалардан иборатдир.

●

пойтахтимизнинг гул сотадиган дўконларига 100 минг дона гул чиқарилди.

Ҳар куни 70—80 минг дона гул чиқарадиган дўконларда мактаблар, олий ўқув юртларида янги ўқув йили яқинлашиб келаётганлиги сабабли гуллар сони 30 мингга кўпайтирилди.

— Биз, — дейди «Тошкент гуллари» фирмасининг директори А. Муҳримов, — бундан кейин 20 сентябрга қадар гул етиштириш совхозидан кўп миқдорда астра гуллари, чиннигул, атир гуллар ва гладиолуслар оламиз.

Қўриқ ва бўз ерларни ўзлаштирувчиларга полиэтилен дренаж қувурларнинг дастлабки туркуми жўнатилди. Тошкент қуёш тўсқич мосламалар заводининг коллективи ана шу маҳсулотни ишлаб чиқаришни яқинда ўзлаштирди. Бу йил корхона экинзорларни суғориш учун мўлжалланган ана шу қувурлардан 70 минг метрини ишлаб чиқаради.

Янги маҳсулот ишлаб чиқаришни ўзлаштиришда станокчилардан (суратда) М. Ануфриев, В. Расторгуева ва Б. Ромашко фаол қатнашдилар.

В. Энкер фотоси.

Эртага

шаҳримизнинг бир қатор маданият саройлари ва уйларида КПСС XXVI съездини муносиб кутиб олиш тўғрисида кечалар, учрашувлар ўтказилади.

Ана шундай учрашувлардан бири Ленин районининг Содиқов номидаги маданият уйида уюштирилади. «КПСС XXV ва XXVI съездлари ўртасидаги давр ичида СССР ва жаҳон» мавзуига бағишланган бу учрашувда меҳнат ветеранлари, завод ишчилари ва район «Билим» жамияти лекторлари иштирок этадилар. Унда мамлакатимизнинг иқтисодий тараққиёти, беш йиллик одимлари ҳамда халқаро аҳвол тўғрисида суҳбатлар бўлади.

Шунингдек, Собир Раҳимов районининг Охунбобоев номидаги маданият уйида «КПСС XXVI ва Ўзбекистон Компартияси XX съездини муносиб кутиб оламиз» мавзуида ишчилар ва лекторларнинг учрашуви бўлиб ўтади.

[illegible]и ўз коллективи ҳақида

Резервлардан оқилона фойдаланиб

Мана, ўнинчи беш йилликнинг якунловчи йили ҳам марра чизиғига яқинлашмоқда. Ҳадемай халқ хўжалигининг турли соҳаларида ўн биринчи беш йилликка мўлжалланган янги планлар, режалар белгиланади...

Шу кунларда шаҳримизнинг барча саноат корхоналари, илғор цехлари, участкалари, зарбдор ишчилари КПСС Марказий Комитетининг июнь (1980 йил) Пленуми қарорларидан ва москваликларнинг Улуғ Октябрнинг 63 йиллигини катта меҳнат зафарлари билан кутиб олиш, яъни беш йилликнинг якунловчи йили топшириғини 7 ноябрга қадар бажариш ҳақидаги ташаббусини қўллаб-қувватламоқдалар. Айрим бригадалар, илғор ишчилар ҳозирнинг ўзидаёқ беш йиллик планни уддалаб, ўн биринчи беш йиллик ҳисобига меҳнат қилмоқдалар.

«Ўзбекистон» сунъий ва табиий кўн ишлаб чиқариш бирлашмасига қарашли 2-кўн заводи шаҳримизнинг қалдирғоч корхоналаридан бири ҳисобланади. У яқиндагина ўзининг 50 йиллик юбилейини нишонлади. Бизда ишлаб чиқарилаётган маҳсулотларнинг сифати кундан-кунга яхшиланиб бораётганлиги сабабли буюртмачиларимиз ҳам мамнун. Шунинг учун ҳам тайёр маҳсулотлар сақланадиган омбор ёнига республикамизнинг турли бурчакларида жойлашган пойафзал фабрикаларининг юк машиналари пешма-пеш келиб турибди. Ф. Хўжаев номидаги пойафзал ишлаб чиқариш бирлашмаси асосий буюртмачимиз саналади. Шуни тан олиш керакки, авваллари бу корхонадан бизнинг номимизга кўплаб рекламациялар келарди. Нега деганда, маҳсулотларимиз «ГОСТ» талабига жавоб бермас эди. Ҳозирги кунда деярли рекламация олмаяпмиз. Буларнинг ҳаммаси маҳсулотларнинг сифати тинмай яхшиланиб борилаётганлиги, ишчиларимизнинг ўз касбига масъулият билан, сидқидилдан ёндошишлари натижасидир. Ҳозир бизда уч хил маҳсулот давлат Сифат белгиси билан ишлаб чиқариляпти.

Корхонамизда беш йиллик шахсий планларини ўринлатиб қўйиб, шу кунларда ўн биринчи беш йиллик ҳисобига меҳнат қилаётган қадоқ қўлли меҳнат илғорлари кўплаб топилади. Жумладан, Ленин ордени ва Меҳнат Қизил Байроқ ордени кавалери, Сергели район партия комитетининг аъзоси, тери ошлаш цехининг хом тери кесувчиси Баҳром Орифжоновни ким танимайди дейсиз?! Баҳром ака шахсий беш йиллик планини ўтган йилнинг май ойида ўринлатиб, айни кунларда 1982 йилнинг 1 квартали ҳисобига меҳнат қилмоқда. Кирза цехининг агрегат машинисти М. Чистякова, пардозлаш цехининг чарм бўёқчиси О. Коржакова, шу цехнинг тери ошловчилари З. Авазов, С. Алимов, Ҳ. Лутфуллаев, Х. Гатятов ва Р. Бадаловлар якунловчи йил планини ўтган ойда бажариб, ҳозир ўн биринчи беш йиллик ҳисобига меҳнат қилмоқдалар.

...Заводимиз нинг ишчилар клуби. Бу ерда корхонамиз меҳнаткашлари москваликлар ташаббусига қўшилган, юқорида номлари қайд қилинган илғор ишчиларимизнинг 7 ноябрь шарафига оширилган социалистик мажбурият қабул қилишлари юзасидан умумий митингга йиғилишган. Шу куни ишчилардан М. Чистякова 6 йиллик; З. Авазов, С. Алимов, Х. Лутфуллаев ва Р. Бадаловлар 5,5 йиллик, ёш ишчилар Ж. Умаров ва Д. Мадалиевалар 5 йиллик планни 7 ноябрга қадар бажаришга сўз бердилар. Залда йиғилганлар уларнинг ташаббусини бир овоздан маъқулладилар. Бу ишчилар смена бошланмасдан 15—20 минут олдин иш жойини эгаллаш, иш вақтида ўзини у ёқ-бу ёққа ташламаслик, ортиқча «чекиб олиш»ларга йўл қўймаслик, лўнда қилиб айтганда, иш вақтидан унумли ва самарали фойдаланишлари натижасида вақтдан ўзиб меҳнат қилмоқдалар. Иши билан сўзи бир кўнчиларнинг аҳдлари қатъий. Улар албатта ўз ваъдаларига вафо қиладилар.

И. ЗОИРОВ,

«Ўзбекистон» табиий ва сунъий кўн ишлаб чиқариш бирлашмаси 2-кўн заводи ишчиси, коммунистик меҳнат зарбдори.

Шаҳримиздаги 1-автокомбинат коллективи ўртасида КПСС XXVI съездини муносиб кутиб олиш учун бошланган социалистик мусобақада ёш автослесарь, ВЛКСМ аъзоси Самиғжон Содиқов ҳам фаол иштирок этяпти. У ўз вазифаларини сидқидилдан бажариб, ҳамкасб дўстларига намуна бўляпти.

СУРАТДА: С. Содиқов.

БОШ МУХБИРИМИЗДАН

Тошкент оқшоми хатлар

▲ ПАРТИЯ XXVI СЪЕЗДИ ШАРАФИГА ▲ ЁШЛАРГА КАТТА ҒАМХЎРЛИК ▲ ОҚШОМХОНЛАРНИНГ ДИЛ СЎЗЛАРИ ▲ КАМЧИЛИККА МУРОСАСИЗЛИК РУҲИДА.

РЕДАКЦИЯ ПОЧТАСИДАН

СИФАТГА ЭЪТИБОР ҚАНИ?

2 август куни эрталаб нонушта учун нон керак бўлиб қолди. Тўғри Ҳадрадаги озиқ-овқат магазинига келиб Подмосковний батонларидан беш донасини харид қилдим. Усти кўриниши чиройли бўлган бу нонларни уйга олиб келиб ушатганимизда таъонмизни хира қилди.

Не кўз билан кўрайликки ноннинг ички қисмига брак қилинган эски нонлар қайта хамир қилиб жойланган экан. Вақт ўтиши билан эски хамир ўз кучини кўрсатиб, ачибди. Нонни мутлақо ейиш мумкин бўлмади. Нон харид қилган еримиздан бу батонлар қаерда ишлаб чиқарилганлигини сўраганимизда Октябрь районидаги 2-нон заводи маҳсулоти эканлигини айтишди. Қачонгача бу корхонадагилар сифатсиз нон тайёрлашда ўзига хос рекорд қўймоқчи бўлишади. Нонларнинг сифатига қачон эътибор берилади?

С. РАҲМАТУЛЛАЕВ.

ТРАМВАЙДА «ТОМОША»

...Кечки пайт. Чорсудаги трамвай бекати гавжум. Бекатда турганларнинг кўпчилиги «Юбилей» спорт саройи томонга борувчилар. Салкам ярим соатдан кейин орзиқиб кутилган 16-маршрут бўйича қатновчи трамвай келди. Одамлар қий-чув билан ўзларини вагонга уришди. Томошанинг қизиғи ҳайдовчининг: «кейинги бекатда тушувчилар олдинга ўтсин» деган сўзидан кейин бошланди.

Ишдан чиқиб яслидан боласини олган аёллар, бозордан у-бу харид қилган ишчи ва хизматчилар «буйруққа» итоат қилиб олға интилишади.

— Кўзингизга қараб ўтинг,— дейди бир йўловчи.

— Ўзингиз аввал йўлни бўшатинг,— дейди бошқаси.

— Вой, сочим!— дейди яна бир қиз бировнинг тугмасига илинган сочларини чиқаришга уринаркан.

Бундай «томоша»ларнинг боиси 7 ва 16-трамвай маршрутларида ҳаракат графигига риоя этилмаслигидадир. Ҳатто эрталаб ишга кетиш чоғида соат 7 яримдан 9 гача ва кечки ишдан қайтиш вақти — соат 17 дан 19 гача ҳам бу маршрутдаги трамвайларни 30—40 минут кутишга тўғри келади. Нима учун шундай? Бу саволга шаҳар трамвай - троллейбус бошқармаси раҳбарлари аниқ жавоб беришса керак.

С. МУЗАФФАРОВА.

Лидия Ильинична Опарина «Малика» трикотаж ишлаб чиқариш бирлашмасининг 2-тўқув участкасида кўп йиллардан бери ишлайди. У смена ва ойлик топшириқларини мунтазам ортиғи билан бажариб, аъло сифатли маҳсулот ишлаб чиқармоқда.

СУРАТДА: Л. Опарина. И. Шониғомов фотолари.

ОЛИЙ ЎҚУВ ЮРТЛАРИДА

БИЛИМ ЧАШМАСИ

Тошкент Давлат университетининг кутубхонаси ўзининг бебаҳо хазинаси билан чинакам севимли масканга айланган. Унинг фондида уч миллионта китоб, турли тилларда қирқ олти номда газета, беш юз номда журнал сақланади. Бундан ташқари ноёб китоблар, чет тилларда қўлёзмалар ҳам авайлаб асралади.

— Ҳозир университетимиз ташкил топишига назар ташлар эканмиз, дастлаб Ленин поездида келтирилган беш юз минг китоб беихтиёр ёдимизга тушади. Ўшанда Москвадаги Румянцов номли кутубхона бизга нафақат китоб, балки мутахассислар ҳам юборган эди,— дейди кутубхона директори ўринбосари Д. И. Маркова. — Кутубхонамизнинг йигирма мингдан ортиқ ўқувчиси бор.

Янги ўқув йили бошланиши олдидан одатда студентларга рўйхат бўйича комплекс дарсликлар тайёрлаб қўйилади. Биз студентлар эҳтиёжини қондириш йўлида яна бир қулайликка эришдик— эндиликда 60 та нашриётдан китоблар олиш имкониятига эга бўлдик.

Имтиҳонлар даврида пландаги 1.043510 китоб ўрнига 1.044.801 дона китоб студентлар ихтиёрига берилди. Университет тўйи арафасида кутубхоналараро мусобақада биринчи ўринни олдик.

Ғоявий-тарбиявий ишлар бўйича ҳам анча ишлар амалга оширилмоқда. Турли темалардаги кўргазмалар учун 7538 та китоб-журналлар ажратилди.

«Сенинг қаҳрамонларинг, комсомол!», «Ҳеч ким ва ҳеч нарса унутилмайди», «Коммунизм қурамиз», қардош мамлакатлар ҳаётига бағишланган «Озодлик ороли» (Куба), «Биз сен билан, Чили», «Озод қитъаларда» (Африка), «Қаҳрамон Вьетнам» каби темалардаги кўргазмалар фикримизнинг далилидир.

С. АКЕШОВА.

Ҳамшаҳарларимиз шундай хизмат қилишмоқда

БАРЧАМИЗГА НАМУНА

Қисмимизда серқуёш республикамизнинг пойтахти —гўзал Тошкент шаҳридан Совет Армияси сафига чақирилган йигитлар анчагина. Уларнинг ҳаммаси Ватан олдидаги йигитлик бурчларини шараф билан адо этишяпти. Сержант Муҳаммаджон Қосимов, оддий солдатлар Аббос Абдуолимов, Файзулла Толипов ва Абдулахат Абдуллаев кабилар қисмимизнинг энг актив ва ташаббускор солдатларидан ҳисобланишади.

Яқинда ўтган ой социалистик мусобақасига якун чиқарилди. Тошкентлик йигитлар бўлинмамизнинг шарафли биринчи ўринни эгаллашига катта ҳисса қўшишди. Уларнинг хизмат карточкаларига командирларнинг ташаккурномалари ёзиб қўйилди.

Айниқса Миродил Илёсов эришаётган натижалар салмоқли бўлмоқда. Совет Армияси аълочиси, оддий солдат М. Илёсов 1978 йилнинг кузида Собир Раҳимов районидаги Абдулла Набиев номли маҳалладан ҳақиқий ҳарбий хизматга чақирилган. У 1-автобазанинг энг ёш слесарларидан бири эди. Ёш бўлишига қарамай коллектив ўртасида меҳнатсеварлиги билан танилган Миродил устози Тоҳир ака Каримов билан ёнма-ён туриб меҳнат қиларди ва у билан мусобақалашарди.

Армия хизматининг ҳам бир ярим йилдан кўпи ортда қолди. Ана шу ўтган вақт ичида турли миллат йигитларидан дўстлар орттирди, билмаганларини ўрганди, жисмоний жиҳатдан чиниқди. Ўзига топширилган ҳар бир жанговар вазифани аниқ, аъло даражада ва белгиланган вақтда бажаришга одатланди.

Ҳали-ҳали эсимда. Совет Армияси сафида хизматни бошлаган кунларимиз. Ҳамма социалистик мажбурият қабул қиляпти. Миродил ҳам кўпчилик қатори катта мажбурият олди. Сиёсий тайёргарлик машғулотларида актив қатнашиш, жанговар машқларда аъло кўрсаткичларга эришиш, шунингдек, икки ой ичида ғишт терувчилик касбини ўрганиб олиш бўйича мажбурият қабул қилди. Тез орада у ўз сўзининг устидан чиқа бошлади.

Бугунги кунда у ҳарбий сиёсий тайёргарлик аълочиси ва моҳир ғишт терувчи сифатида танилган. Бундан ташқари унинг кўксини «Совет Армияси аълочиси», «Жангчи спортчи» нишонлари безаб турибди. Неча бор социалистик мусобақанинг ғолиби бўлди.

Дарвоқе М. Илёсовнинг ютуқлари фақат бугина эмас. Яқинда слесарлар ўртасида ўтказилган мусобақада ҳам актив қатнашиб «Ўз касбининг устаси» номини олишга муяссар бўлди.

Б. ЭЛМУРОДОВ,
оддий солдат.

Шаҳримиз йилдан-йилга кўркам ва обод бўлиб бормоқда. Ушбу суратда Беруний проспектининг ҳуснига ҳусн қўшиб турган кўп қаватли турар жой бинолари тасвирланган.

ГАЗЕТХОН ХАБАР БЕРАДИ...

ТУРИСТИК ЙЎЛЛАНМА БИЛАН

Йил бошидан бери Ўзбекистон ССР ва Ўзбекистон Компартияси 50 йиллиги номли тикувчилик ишлаб чиқариш бирлашмаси ишчиларидан 106 киши дам олиш уйларида, 54 ишчи «Ботаника», «Оқтош», «Чинобод», «Чимён», «Куйбишев» санаторийларида мароқли ҳордиқ чиқарди.

Бирлашма ишчиларининг 430 фарзанди пионер лагерларида дам олдилар. Ишчи ва хизматчиларнинг социалистик мамлакатларга туристик сафари ҳам кўплаб уюштирилмоқда. Яқинда П. Фокин ва И. Абдиевлар Польша—Чехословакия бўйлаб туристик сафарга жўнаб кетдилар. 9 ишчи эса Болгария, Польша, Чехословакия, Руминия каби давлатларда бўлиб қайтишди.

Кечаги шанба куни дам олиш кунида бирлашманинг 100 тикувчиси «Саломатлик» туристик поездида Чорвоқ атрофидаги дам олиш зоналарида ҳордиқ чиқаришди.

Ҳ. ИНОҒОМОВ.

...МАҚТАЙДИ...

ЯНГИ ДЎКОН

«Янгиариқ» маҳалласи аҳолисига яна бир қулайлик яратилди. Яқинда бу ерда сабзавот ва полиз маҳсулотлари билан савдо қилувчи магазин харидорлар хизматига топширилди.

Аввал аҳоли рўзғор учун зарур бўлган ана шу маҳсулотларни харид қилиш учун 3—4 бекат наридаги Ишчилар шаҳарчасига бориб келишга мажбур бўлишарди. Энди бунга барҳам берилди.

А. НАБИХЎЖАЕВ, Л. ТАБИБОВ, А. МИРХОНОВ.

...ТАКЛИФ ЭТАДИ...

ЙЎНАЛИШИ ЎЗГАРСА...

«Ҳамза» метро станцияси билан Улуғбек кўчаси оралиғида 90-автобус қатнайди. Ана шу маршрутдаги автобуслар кундуз кунлари йўловчилар билан тўлмайди. Бунга сабаб автобус маршрутининг ноқулайлигидадир.

Бизнинг фикримизча, шу маршрутдаги автобуслар сонини ҳозирги иккита ўрнига 4 тага етказиш ва йўналишини ўзгартириш лозим. 90-автобус 35-автобус маршрути йўли билан қатнаб, рус тили ва адабиёти институти орқали Октепага чиқса ва яна ўз йўналиши билан ҳаракатда бўлса йўловчиларга ғоят қулай бўларди. Шундай қилинганда, бу автобус пассажирлар билан гавжум бўларди.

О. САЙДАМИНОВ,
ўқитувчи.

...ТАНҚИД ҚИЛАДИ

ЧАЛА ҚОЛГАН ИШ

Юнусобод массивининг СВ—5 микрорайонидаги 47-болалар боғчаси аллақачон фойдаланишга топширилган. Бироқ унинг ёнидан ўтувчи кўчадан бугунги кунда на пиёдалар ўта олади, на машиналар.

Шу кўчадан микрорайон ва «Ўзбекистон ССР 50 йиллиги» колхозининг Ватутин участкаси аҳолиси ишга қатнайди.

Киров район ободонлаштириш бошқармаси раҳбарлари 47-боғча ёнидаги кўчани қишнинг совуқ кунларига қолдирмай, тартибга келтириб қўйишса яхши бўларди.

А. ТУЛАГАНОВ,
инженер.

● Сайёрамиз қандай яратилган?

УММОНЛАР ДУНЁСИ

Биз яшаб турган Ер сайёраси майдонининг кўпчилик қисмини денгиз ва океанлар ташкил этиб, улар Марс юзасидан икки ярим баробар, Ойга нисбатан эса 10 баробар кўпдир. Ерда қуруқликлар унчалик кўп бўлмасдан, унинг умумий майдонининг фақатгина тўртдан бир қисмини ташкил этади. Сайёрамизда қуруқликларга нисбатан сувнинг кўплиги уни Ер эмас, балки «Океан сайёраси» деб аташ ўринли деган фикр мавжуд.

Дарҳақиқат, океан ва денгизларнинг умумий майдони қуруқликларга нисбатан икки ярим баробар кўп. Дунё океани сайёрамиздаги барча сувларнинг асосий қисми бўлиб, унинг ҳажмининг 96.5 проценти йиғилган, ундаги сувнинг ҳажми 1 миллиард 338 миллион куб километрга тенг. Бу шунчалик йирик сонки, агар одам, иш соатлари давомида, рақамлаб санаса, унга 100 йиллик муддат керак бўлар эди. Агар океанлардаги сувларни Ер шарига бир текис қилиб ёйса, унда икки ярим километрли сув қатлами ҳосил бўларди. Ер юзидаги ҳар бир инсонга 0,33 куб километр ёки бўлмаса 336 миллион тонна шўр денгиз суви тўғри келади. Келтирилган далиллар сайёрамиз номини ўзгартиришга асос бўла оладими?

Йўқ, бу етарли эмас.

Ер юзасида сувнинг абсолют миқдори ҳақиқатдан ҳам куп, лекин у ернинг умум ҳажмига нисбатан жуда ҳам кам. Ер шарининг экватор қисмидаги диаметри 12.756 километрга тенг бўлса, океан сувининг чуқурлиги эса бор-йўғи 3.704 метрга тенг. Демак, океан сувининг қалинлиги ернинг 1/3448 улушига ёки бўлмаса унинг диаметрининг 0,03 процентини ташкил этади. Дунё океани суви ҳажми бўйича эса, ерникига нисбатан 0,1 процентни, оғирлиги бўйича эса 0,023 процентни ташкил этади. Океан ва денгизлардаги сувни Ер шари устидаги юпқагина сув плёнкаси деса бўлади.

Хуш, шундай экан, сайёрамиз номини Ер эмас, балки Океан— Уммон деб аташ тўғри бўлармикан?

Йўқ, албатта.

Сайёрамизда ҳаётнинг пайдо бўлишида ва унинг ривожланишида сувнинг аҳамияти катта, лекин унинг Қуёш системасидаги бошқа сайёралардан тубдан фарқи— унда ҳаётнинг мавжудлигидир. Агар Ернинг номини ўзгартириш масаласи қўйилса, биз уни ҳаёт сайёраси деб аташ тарафдоримиз.

А. АКБАРОВ,
география фанлари кандидати.

ИСТЕҲЗОЛИ ХАТ

Шу ҳам бекатми?

Бешқайрағоч массивидаги Бирлик бекати ғишт ва қоғоз парчаларига тўлиб кетган. Бунинг боиси шундаки ғишт ва қоғоз бекатнинг ўзига хос «жиҳоз»лари ҳисобланади. Чунки бу ерда автобус кутган йўловчилар ғиштдан ўриндиқ сифатида, қоғоз парчаларидан эса соябон сифатида фойдаланадилар.

Учтепа, Янгиобод, Ҳабиб Абдуллаев номли маҳаллаларда истиқомат қилувчилар 53, 64 ва 79-маршрут бўйича қатновчи автобусларнинг шу охирги бекатида тўпланишади. Бироқ ана шу гавжум жойда бирорта соябон ёки ўриндиқ йўқлиги йўловчиларни ранжитяпти. Автобуслар айланадиган жой ҳозирча ташландиқ жойга айланган. Ҳаммаёқ ифлос, мутлақо супурилмайди.

Акмал Икромов райони ободонлаштириш бошқармаси Бирлик бекатини кўкаламзорлаштириш, соябон ва ўриндиқлар ўрнатиш тадбирларини кўрса айни муддао бўлур эди.

Л. ҲАМИДОВ.

СЎРАГАН ЭКАНСИЗ...

АРТЕРИАЛ БОСИМ НИМА?

Ҳурматли редакция! Менда қизиқ бир ҳолат юз берди. Ўнг қўлимдаги артериал босим чап қўлимдагидан юқори. Бу нормал ҳолатми?

Ҳ. АБДУРАШИДОВ,
ишчи.

Кўпчилик соғлом одамларнинг ўнг ва чап қўллари артериал босимини ўлчаганда, ҳар хил кўрсаткичлар аниқланади. Ўнг қўлдаги босим чап қўлдагидан бир мунча юқори бўлади; баъзан кўрсаткичлардаги тафовут симоб устунининг ҳатто 20— 40 миллиметрига етади. Шунга ўхшаш ҳолларда артериал босимнинг юқори рақамларини ҳисобга оладилар. Одатда бундай тафовут томирлардаги анатомик ўзгаришларга эмас, балки функционал ўзгаришларга боғлиқ бўлади. Босим беқарор, у турли сабабларга кўра ўзгариб туриши мумкин.

Шуни ҳам айтиш керакки, артериал босим ҳажмидаги тафовут ўнг ва чап қўл мускулатураси ҳар хил ривожланганига ҳам алоқадор бўлади. Бу айниқса, жисмоний меҳнат билан шуғулланадиган кишиларда кузатилади.

Баъзан артериал босим кўрсаткичларидаги тафовут томирлардаги касалликдан далолат беради. Бу касалликнинг нима учун пайдо бўлганини даволовчи врач аниқлайди.

М. ОРИФЖОНОВА.

● Луқма

БОҒБОНСИЗ БОҒ

Бу сарлавҳани ўқиб, ажабланаётган бўлсангиз керак. Аммо бунинг лофи йўқ. Бир дўстим билан шаҳримиз марказидаги Пушкин номидаги маданият ва истироҳат боғига ташриф буюрдик.

Дарвозадан кираверишда Собир Раҳимов район саноат корхоналарининг илғорлари ва Совет Иттифоқи Қаҳрамонлари портретларини қўйиш учун ўрнатилган витринага кўзимиз тушди. Афсуски, бу ерда на пешқадам ишчининг ва на қаҳрамоннинг сурати бор. Ёки районда бундай пешқадам кишилар йўқмикан? Бутун гап шундаки, бу номигагина қўйилган витрина боғ раҳбарларининг мутлақо ёдидан кўтарилиб кетганга ўхшайди.

Ичкарига кирамиз. Авваллари кўм-кўк дов-дарахтлар, ранг-баранг гуллар чиройига-чирой қўшган боғни танимай қолдик. Гул тувакларида тиканлар ўсиб ётибди. Бунисига нима дейсиз? Дўстимга қараб: «Бунақа гул туваклари кўпми бу боғда?» деб сўрадим. У истеҳзо билан жилмайди-да, шундай бир воқеани айтиб берди:

— Яқинда шу гул тувакларидан бирига боғда айланиб юришган болалар осилишибди, тағи бўш эканми, бирдан оғиб кетиб, улардан бирининг оёғини босиб қолибди. Бошқа болалар бундан қўрқиб, боғдан тум-тарақай қочиб кетишибди. Э, нимасини айтасиз, дўстим, ахир ҳар бир гул тувакнинг оғирлиги 84 килограмм экан-да. Ўшандан бери болаларнинг бу боғни кўргани кўзлари йўқ.

Дўстимнинг бу ҳикоясини эшитиб, ҳанг-манг бўлиб қолдим. Ҳа, бир пайтлар уларда чиройли гуллар барқ уриб турарди. Энди эса гул ўрнида тикан... Афсуски, гул тувакларининг ҳаммасида ҳам аҳвол шундай. Уларнинг баъзилари ёрилиб, ерда ётибди. Ахир, давлатнинг кўплаб маблағи сарфланиб тайёрланган ана шу ажойиб тувакларда ранг-баранг гуллар ўстирилса бўлмайдими?! Боғдаги ҳар бир ўрнатилган нарсаларни кўз қорачиғидай асраш, халқ мулкини авайлаш боғ дирекциясининг муқаддас бурчи эмасми, ахир! Пушкин номли маданият ва истироҳат боғининг директори Тоҳир Икромов эса дўппини яримта қилиб юрибди.

Кези келганда шуни айтиш керакки, боғдаги киновикторина ҳам ўз ҳолига ташлаб қўйилган. Авваллари бу ерда қизиқарли мавзуларда лекция ва суҳбатлар тез-тез бўлиб турарди.

Хуллас, гап кўп-у, кўмир оз деганларидек, бу ерда дам олувчилар учун тузукроқ шахмат-шашка, домино, газета ва журналларнинг янги сонлари ва бошқа қулайликлар яратилмагани ҳақида ҳам кўп гапириш мумкин. Хуллас, айтаверсак, гап кўп. Бу гапларга Собир Раҳимов район маданият бошқармаси раҳбарлари чек қўядилар, деб ўйлаймиз.

А. БАҲОДИРОВ.

ТО Справкалар бюроси

ХАТЛАРГА ЖАВОБ БЕРАМИЗ

Ш. ЁҚУБОВ: Уйимизда эски китоб ва кераксиз қоғозлар тўпланиб қолди. Шуларни қабул қилиб оладиган пунктлар мавжуд деб эшитдик. Мумкин бўлса ана шу пунктларнинг адресини берсангиз.

Жавоб: Шаҳримизда кераксиз қоғозларни қабул қилиб оладиган 20 дан ортиқ макулатура пунктлари ишлаб турибди. Бу пунктлар ҳар куни эрталаб соат 10 дан кеч соат 19 гача аҳоли хизматида бўлмоқда. Қуйида уларнинг баъзилари адресини берамиз. Сиз истиқомат қилиб турган райондаги Луначарский шоссеси, 38-уйда, Олой ва Қўйлиқ бозорида, Чилонзор массивидаги 24-кварталнинг 15 ва 53-уйларида, Юнусобод массивидаги Б—1 кварталида, Зиё Саид кўчасининг «Гулзор» бекатида, 2-Қорақамиш массивининг 4-микрорайонидаги 38, 59, 56, 65-автобусларнинг охирги бекатида шундай пунктлар жойлашган.

⁂

Д. ЖАББОРОВА: Шаҳримизда бир йиллик тикиш-бичишни ўргатувчи курслар бор деб эшитдим. Бироқ унинг қаердалигини билмайман. Шу тўғрида маълумот берсангиз.

Жавоб: Ҳар бир районда маданият уйлари мавжуд. Ана шу маданият уйлари қошида бир қанча тўгараклар билан бирга бичиш-тикишни ўргатадиган курслар ҳам шаҳарларимиз учун очиб қўйилган. Ана шундай курслардан бири Калинин майдонидаги Охунбобоев номли маданият уйида ишлаб турибди.

* * *

Л. ЗОКИРОВА: Менинг «Москва» маркали ёзув машинкам бузилиб қолди. Ана шундай ёзув машинкаларини қаерда тузаттириш мумкин?

Жавоб: Бунинг учун Весна кўчаси, 223-уйда жойлашган «Техсложбитприбор» ишлаб чиқариш бирлашмасига мурожаат қилинг. У ерга 2, 10-трамвай, ва 9-автобусларда борилади.

⁂

М. ЭГАМБЕРДИЕВ: Яқинда бизларнинг никоҳ тўйимиз бўлади. Шунга Олмалиқ шаҳридан меҳмонларни Наманган областининг Норин районига олиб бориш учун автобус буюртирмоқчи эдик. Бу ишни бажариш учун қайси ташкилотга мурожаат қилишимиз керак?

Жавоб: Ўзбекистон ССР 50 йиллиги проспектидаги «Марказ-13» кварталида «Узтрансагентство» идораси жойлашган. Ана шу ерга мурожаат қилиб автобуслар, енгил машиналар буюртиришингиз мумкин. Транспортларга буюртмани тўй ва бошқа маросимларингиз бўлишидан ўн кун олдин бериш керак.

А. СОТВОЛДИЕВА, И. РАҲИМОВ: Уйимиздаги тикув машинамиз бузилди. Шуни тузатиш учун қаерга мурожаат қилсак бўлади?

Жавоб: Весна кўчасидаги 223-уйда, «Техсложбитприбор» ишлаб чиқариш бирлашмаси жойлашган. Бу ерда бузилган тикув машиналарини тузатиб бериш учун буюртмалар қабул қилинади. Бу ҳақдаги керакли маълумотларни 91-08-84 рақамли телефонга қўнғироқ қилиб билишингиз мумкин.

⁂

Г. СУЛТОНХЎЖАЕВА: Эшитишимча магазиндан харид қилинган пойафзалнинг чеки сақланган ҳолда унинг сифати яхши бўлмаса уни маълум бир муддат ичида сотиб олинган еридан алмаштириб олиш мумкин экан. Шу тўғрими?

Жавоб: Тўғри. Харид қилинган пойафзалингизнинг чеки сақланган бўлса ва бу пойафзал икки ҳафта ичида сифатини йўқотса ёки бирор нуқсон топсангиз уни харид қилган еригизга олиб бориб беришингиз мумкин. Унинг ўрнига истаган пойафзалингизни алмаштириб олишингиз ёки бўлмаса нақд пулини олсангиз бўлади.

Туркологларнинг Тошкентда ўтадиган III Бутуниттифоқ конференцияси олдидан

ҚАДИМГИ ТУРКИЙ ЁЗУВЛАР ТАРИХИДАН

XVIII асрнинг йигирманчи йилларида Россияда илм-фан ривожланаётган бир даврда, Пётрнинг таклифи билан 32 яшарли Мессершмидт, Данциг шаҳридан Сибирдаги маданий ёдгорликларни ўрганиб, уларни Петербургдаги Кунсткамерага йиғиш мақсадида Россияга келади.

Мессершмидт экспедицияси вақтида унга Тобольск шаҳридан швед асири капитан Табберт-Страленберг ҳам қўшилади. Улар экспедиция вақтида Сибирдаги тошга ўйиб ёзилган ёдгорликларга катта эътибор берадилар. Бу тошларни чуқурроқ ўрганиш мақсадида экспедиция рассоми Карл Шульман айрим тош ёдгорликларнинг расмларини чизиб олиб кетади. Бу тошларга ўйиб ёзилган белгилар Скандинавия халқларига таниш бўлган руна ҳарфига ўхшагани учун фанда шу вақтдан бошлаб бу ёзувлар руник ёзувлар деб атала бошланди. Шу-шу фанда руник ёзувларга қизиқиш тобора кучая бошлади, бу сирли ёзув олимларнинг оромини бузди...

1889 йилнинг ёз ойи. Сибирь халқи ва унинг табиатининг мафтуни Н. Ядринцев касал ҳолига қарамасдан ўзининг тўртта ҳамроҳи билан Мўғилистондаги Урхун дарёси томонга экспедиция уюштирадилар.

Дарё ҳавзасида Н. Ядринцев ва унинг ҳамроҳлари жуда кўп археологик ёдгорликларни, жумладан, бир вақтлар сарой бўлган бино харобаларини ва у ердаги тарашланган мармар тошни кўриб, ҳанг-манг бўлиб қолдилар. Бу мармар тошнинг баландлиги 3,5 метр, энг 1 метру 31 сантиметр эди. Унинг бир томонида хитойча, иккинчи тарафида руник ёзувлар бор эди. Н. Ядринцев ва унинг ҳамроҳлари бу ёзувларни диққат билан кўздан кечирдилар, улардан нусхалар олдилар. Сўнгра маблағ ва озиқ-овқат тугай деб қолганлиги сабабли экспедиция орқага қайтади. Н. Ядринцев тошдаги ёзувларни аниқлаш учун ўша вақтнинг йирик олимларига бир нусхадан юборади. Бу нусхалар олимларни тўлқинлантириб юборди. Шундан сўнг В. Радлов бошчилигидаги рус ва Аспелин бошчилигида фин олимлари бу ёдгорликларни кенгроқ ва чуқурроқ ўрганиш учун махсус экспедиция уюштирадилар.

Фин олимлари 1889 йилда Енисей, 1892 йилда Урхун дарёси ҳавзасидаги ёдгорликларнинг корпусини эълон қилдилар. Энди тилшунос олимлар учун уйқусиз тунлар бошланган эди. Бу ёзувлар қандай ёзувлар, уларни ким ва нима сабабдан ёзган, деган фикрлар олимларга тинчлик бермас эди. Олимлар бахтига бу тош ёдгорликларнинг орқа томонига хитой тилида матн ёзилганлиги катта ёрдам берди. Бу ёзувлар билан қизиқаётган олимлардан бири даниялик В. Томсенга бахт кулиб боқди. У даставвал Урхун-Енисей ёзувини ўнгдан чапга қараб ўқиш керак деб фараз қилди.

Сўнгра у ёзувларда қанча белги учрашини ҳисоблаб чиқди, улар 38 та экан. Олим агар белги 38 та бўлса, бу ҳарфли ёзув деган аниқ фикрга келди. Айрим белгилар туркуми матн давомида бир неча марта учраши, Томсенда бу сўз турдош ёки отоқли от бўлса керак, деган янги фараз уйғотди. Томсен ана шундай белгилар туркумидан биринчи бўлиб **тангри** сўзнини аниқлашга муваффақ бўлди. Сўнгра у бир неча марта такрорланган белгилар туркумидан **Кул тегин** отоқли отини аниқлади.

Учинчи аниқланган сўз ҳоқоннинг номи **Билка** эди. Тўртинчи ном **турк** деган этноним эди. Энди айрим сўзлардан кейин, ёзувнинг тили ҳам аниқланган эди, бу туркий тил эди. Шундай қилиб, Томсон 1893 йилнинг 25 ноябрида бир соат давомида деярли ҳамма белгиларнинг қандай ҳарфни англатишини аниқлаб чиқди ва 15 декабрда бу ҳақда Дания академиясида доклад қилди.

Ана шундай қилиб, VII—XI асрларда Марказий Осиёда яшаган туркий халқларнинг тошга ўйиб ёзган ёдгорликлари ўқилиб, фан янги-янги маълумотлар билан бойий бошлади. Бу тошлардаги ёзувлар, туркий халқлар бир вақтлар юқори маданиятли халқ бўлганлигидан далолат беради. Бу халқ ўша даврда Византия билан савдо-сотиқ қилганлиги кабы фактлар киши диққатини ўзига тортади.

Ўтган аср ичида Мўғилистон ва Енисей дарёси томон уюштирилган экспедиция натижасида олимлар яна жуда кўп тош битиклар топдилар. Туркология фани янги-янги маълумотларни қўлга киритди. Бу туркий ёдномалар ҳозирги мавжуд туркий халқларнинг умумий ёдгорлиги ҳисобланади. Жумладан, улар ўзбек халқига ҳам тааллуқли. Модомики шундай экан, уларнинг бир нечтасини Ўзбекистонга келтириб, музейларга қўйиш лозим. Токи ўзбек халқи унинг ота-боболари яратган ёдгорликлардан яхшироқ хабардор бўлсин. Агар олиб келиш имкони бўлмаса, уларнинг нусхалари яратилса, яхши иш бўлур эди. Бу ёзувларни ўрганишга олий ўқув юртларида кўпроқ вақт ажратилса, айни муддао бўлур эди. Кенг халқ оммаси учун бу ёзувлар ҳақида илмий-оммавий китобчалар нашр этмоқ лозим. Ҳанузга қадар бу ёзув ёдгорликлар бўйича ўзбек тилида ўқув қўлланмалари йўқ.

Профессорлардан Ғ. Абдураҳмонов, А. Рустамовларнинг «Адабий мерос» саҳифаларидаги бу соҳадаги илк ишларини таърифламоқ лозим. Улар Унгин битиги тошига ёзилган ёзувларни айрим тузатишлар билан биринчи марта ўзбек тилида нашр қилдилар. Келгусида «Ўқитувчи» нашриёти уларнинг ўзбек тилида илк қўлланмаларини нашр этишни мўлжаллаб қўйган. Бундай фойдали ишларни тезроқ чоп этмоқ лозим. Хеч шубҳа йўқки, шаҳримиз Тошкентда очиладиган III Бутуниттифоқ туркологлар конференцияси туркий тош ёдномаларни Ўзбекистонда кенг ва чуқурроқ ўрганишга ижобий таъсир қилади, деган умиддамиз.

Эргаш УМАРОВ,
филология фанлари кандидати.

ОЛИМ БЎЛСАНГ—ОЛАМ СЕНИКИ

Инсонни саодатга йўлловчи билим

ЮСУФ ХОС ҲОЖИБ ҲАҚИДА

Ўрта асрларда ёзилган тиббий бўлмаган асарларда ҳам кўпгина тиббий тавсиялар ва дорилар номи учрайди. Шундай асарлардан бири XI асрда яшаб ижод этган Юсуф Хос Ҳожибнинг «Қутадғу билиг» (Саодатга йўлловчи билим) номли поэмаси бўлиб, у туркий халқларнинг бизгача етиб келган биринчи бадиий асари бўлиши билан ҳам бебаҳо қимматга эгадир. «Қутадғу билиг» қорахонийлар давлатининг юқори босқичга кўтарилган даврида 1070 йили ёзиб тугатилган асар. Унда марказлашган феодал давлатни идора қилиш йўллари, сиёсати ҳамда кенг халқ оммасининг расм-русумлари ва ахлоқ қонун-қоидалари 6407 байтда баён қилинган. Асарда барча соҳа олимлари ҳурмат билан тилга олинган ва ҳақли равишда қадрланган. Масалан, Юсуф Хос Ҳожиб шундай дейди: «Улардан бири табиблардир, улар ҳамма вақт керакли кишилардир. Чунки тирик жон касалсиз бўлмайди, касални тузатиш учун эса, табиблар албатта зарур» (5-бет). «Қутадғу билиг»да муаллиф XI аср табиблари хусусан, Ибн Сино ва Абу Райҳон Беруний тажрибаларидан муваффақиятли ўтган гулоб, угит, чурни, шалисо, тарёқ, фуққо, мизоб, жулангбин каби кўпгина дориларни тилга олади. Масалан, китобхонга мурожаат қилиб шундай дейди:

Иста шалисо ишлат, иста тарёқ истеъмол қил,
Иста митридус ишлат ёки чурни,
Угит истеъмол қил.

Юсуф Хос Ҳожиб бошқа бир ўрида зиёфат вақтида меҳмонларга бериладиган доривор овқатлар ҳақида гапириб шундай дейди:

Истаса фуққо бер, истаса мизоб,
Истаса гулангбин, истаса гулоб.

«Қутадғу билиг»да соғлиқни сақлаш, доришунослик ва умуман табобатга оид юқорида мисол тарзида келтирилган каби байтлар жуда кўп учрайди. Бу ҳол асар муаллифи Юсуф Хос Ҳожиб фақатгина улуғ шоир бўлибгина қолмай, тиббиёт ва бошқа илмлардан ҳам бохабар фозил киши бўлган деган фикрни яна бир карра тасдиқлайди. «Қутадғу билиг»нинг бизгача учта (Вена, Қоҳира, Наманган) қўлёзма нусхалари етиб келган бўлиб, булар устидаги тадқиқот ишларини бизда 1890 йилда машҳур рус шарқшунос олими В. Радлов бошлаган, 1910 йилга келиб В. Радлов «Қутадғу билиг»нинг транскрипцияси билан немис тилига қилинган таржимасини нашр эттирди. Сўнг бу асар С. Е. Малов, А. А. Валитова ва бошқа олимлар билан бир қаторда ўзбек совет шарқшунос олими Қаюмжон Каримов томонидан зўр қизиқиш билан ўрганилди ва 1971 йили «Қутадғу билиг»нинг бизгача етиб келган энг қадимги (XIII аср) «Наманган нусхаси» деб аталган нусха асосида тайёрланган матнтранскрипцияси билан ҳозирги замон ўзбек тилига қилинган тавсифи ЎзССР «Фан» нашриётида босмадан чиқарилди. Биз мазкур мақолани ёзишда ушбу ўзбекча нашрга суяндик.

«Қутадғу билиг»да ишлатилган 83 та дори номлари асосан туркий тилларга оид бўлиб, улардан фақатгина 17 таси арабча ва 9 таси форсчадир. Биз қуйида Юсуф Хос Ҳожиб ва Ибн Сино асарларида учрайдиган бир хил дориларнинг туркий ва ҳозирги ўзбек тилларидаги луғатини баъзи бир изоҳлари билан келтирамиз:

1. **Гулоб** — бунинг хиллари кўп бўлиб, улардан бири шундай тайёрланади: Бир манн[1] шакар олиб, устига тўрт уқия[2] сув қуйилади ва паст оловда қайнатилади, сўнгра унга икки уқия гул суви солиб оловдан туширилади ва сузиб истеъмол қилинади («Қонун» V, 110-бет).

2. **Гулангубин** ёки гулқанд деб асал билан тайёрланадиган гул мураббосига айтилади. Бу термин форс тилидаги гул ва ангубин (асал) сўзларидан таркиб топган бўлиб, у шундай тайёрланади. Қизил гулни косачасидан ажратиб олиб, пастки қаттиқ оқ жойлари қирқиб ташланади-да, намлиги қуригунча тоза латтага ёйиб қўйилади, сўнгра тоғарага солиб, қўл билан эзилади ва устига кўпиги олинган асалдан, ҳаммасини майин қилиб қориш мумкин бўладиган миқдорда қўшилади. Шундан кейин уни шиша ёки сопол идишга солиб, қирқ кун офтобга қўйилади. Кунда эрталаб ва кечқурун аралаштириб турилади, агар асал керак бўлса қўшилади. Кейин олиб қўйиб, олти ойдан кейин истеъмол қилинади («Қонун», V, 119-бет).

3. **Мизоб** — майиз ивитилган сув.

4. **Тарёқ** — заҳарларга қарши ишлатиладиган, мураккаб таркибли дори бўлиб, юнонча илон ва шунга ўхшаш чақувчи ҳайвонларни англатадиган «тирийун» сўзидан олинган.

5. **Фуққо** — бўза. У асосан ҳар хил бошоқлик ўсимликлардан тайёрланади, қўшимча равишда унга доривор ўсимликлар ҳам қўшилади.

6. **Чурни** — элаки дори, сурги сифатида ишлатилади.

7. **Шалисо** — бу сўз юнончадан олинган бўлиб, арабча маъноси «тангри совғаси» демакдир. Бу дорининг фойдаси жуда кўп бўлганидан шу ном берилган, дейдилар. Мингтача содда дорилардан таркиб қилинадиган шалисони Ибн Сино ҳам таркиб қилиб ишлатиб кўрган («Қонун», V, 20-бет).

8. **Угит** — заъфаронга бир неча хил нарсалар қўшиб тайёрланадиган дори.

Юсуф Хос Ҳожиб асарида учрайдиган содда дориларининг деярлик ҳаммаси Ибн Синонинг «Тиб қонунлари»да муфассал ўрганилган. Улар асосан ўсимлик, маъдан ва ҳайвон жинсига оид. Биз қуйида бир неча дорининг Ибн Сино ёзиб қолдирган баъзи бир хусусиятлари билан намуна тарзида келтирамиз:

«**Арпа** — суви иситмаларда совутувчи ва ҳўлловчи сифатида таъсир кўрсатади; иссиқ иситмалар учун холис ўзи ишлатилади, совуқ иситмаларга эса петрушка ва арпабодиён билан қўшиб ишлатилади. Шунингдек, асал сувига аралаштирилган анжир билан бирга қайнатилганини шиллиқли иситма билан оғриган кишига ичирилади» («Қонун» II, 599-бет).

«**Ёғлар** — таканинг ёғини ишлатиб юрилса, ичакнинг ачишганида ва ичакдаги яраларга фойда қилади. Урғочи эчкининг ёғи ичак яраларини даволашда чўчқа ёғига қараганда кучлироқ. Бу хусусияти унинг тез қотишидан бўлади, аммо чўчқанинг ёғи ачишишни босишда кучлироқдир. Туя ўркачини тутатиб ишлатилса, бавосилга фойдалидир Товуқ ва бошқа шунга ўхшашларнинг ёғлари каби ҳамма юмшоқ ёғлар бачадон оғриқларида фойдали бўлади. Аммо эски ёғлар унга зарарлидир» (Қонун», II, 600-бет).

«**Мис** — ейилувчи ёмон яраларни битказади ва уларнинг ейилишига тўсқинлик қилади, ортиқча этни ейди. Унинг ювилгани жароҳатларни битказади. Асал билан қўшиб суртилса, қаттиқ гавдалардаги қовжираб қотиб қолган яраларни тузатади.

Зарари: мис идишга шўр, аччиқ ва ёғли нарсаларни, масалан, ёғ ва гўштларни, шунингдек, нордон ёки ширин нарсаларни қолдиришдан, мис идишда бирор суюқлик ичишдан сақланиш керак. Чунки мис идишлар ўлдирувчи заҳар бўлган зангорни пайдо қилади» («Қонун», II. 421-бет).

Шуни алоҳида мамнуният билан айтиш керакки, кейинги йилларда Совет Иттифоқида нашр этилган Ибн Сино, Абу Райҳон Беруний ва Абу Бакр Розийларнинг тиббий асарлари ва қадимги туркий тиллардаги бадиий асарлар, жумладан «Қутадғу билиг»нинг оммалашиши арабча ва туркий доривор терминларни тўғри тушунишга жуда катта ёрдам кўрсатди. Натижада шу вақтгача тўла аниқланмаган ўнлаб доривор терминлар аниқланди.

Табобатда детерминизм таълимотига асосланган Ибн Сино ва Юсуф Хос Ҳожиб олам ва одамни тўрт унсурдан ташкил топган деган фикрга қўшилганлар. Табиб, — дейди Ибн Сино, — унсурларнинг тўртта ва тўрттадан ортиқ эмаслиги ҳақида табиатшунос олимларга ишонсин! Унсурларнинг иккитаси енгил ва иккитаси оғирдир. Енгиллари олов ва ҳаво, оғирлари сув ва ердир. Унсурларнинг тўрттаси ҳам оддий жинслар бўлиб, одам танаси ва бошқа мураккаб нарсалар учун дастлабки бўлаклардир («Қонун», I, 9-бет). Юсуф Хос Ҳожиб эса бу фикрни қуйидаги сатрларда баён қилган: «Қуйиси кулранг ер билан яшил сувдан иборат. Юқориси сузувчи ел билан ўтдан иборат» (571-бет). Юсуф Хос Ҳожиб унсурлардаги дастлабки қувват ва улар ташкил қиладиган мизожни Ибн Сино таъриф қилганидек тушунган. Жумладан, Ибн Сино шундай дейди: «Унсурлар ўз қувватлари билан бир-бирига таъсир қилишлари натижасида бир кайфият вужудга келади. Ана шу кайфият мизождир. Унсурлардаги дастлабки қувват тўртта: иссиқлик, совуқлик, ҳўллик, қуруқлик» («Қонун», I, 11-бет). Юсуф Хос Ҳожиб эса мазкур назарияга суянган ҳолда шундай дейди:

Одам мен деювчи одам боласи,
Иссиқлик, совуқликни билиши, уни ажратиши керак.
Аввал мизожни билиш шарт, сўнг шунга
яраша овқат еса бўлади,
Мизожга тўғри келмайдиган овқатни қўйиш керак, ўйла.
Иссиқлик ошса, дарҳол ўзинг совуқлик ичиб енгиллаш,
Совуқлик ошадиган бўлса иссиқлик билан тузат.
(689-бет).

Ўрта аср Шарқ табобатида, шу жумладан Ибн Сино асарларида физиология билан потологиянинг негизи тўртта бадан суюқлиги — хилтлар ҳақидаги таълимотга асосланган эди. Юнонлар, хусусан Гиппократдан қабул қилинган бу таълимотга мувофиқ, одамнинг баданида тўрт хил хилт, чунончи қон (сангиус), балғам (флегма), сафро (хол) ва савдо (мелан хол) бордир. Қон артерия ва веналарда, балғам мияда, сафро жигарда ва савдо талоқда бўлади. Бу хилтлар маълум миқдорда аралашганда ва уларнинг ўзлари мўътадил (нормал) бўлганларида киши соғлом бўлади. Агар хилтлар мўътадил равишда аралашган бўлмаса, аксинча киши касал бўлади. Гиппократ ва Ибн Сино фикрича организмнинг асосини мазкур тўрт хил хилт ташкил қилади дейилиши материализмнинг бир кўринишидир. («Қонун», 1-бет). Қуйидаги сатрлар Юсуф Хос Ҳожибнинг ҳам мазкур, ўз замонасига нисбатан илғор фикр тарафдори эканлигидан далолат беради:

Йил фасли баҳор бўлса, одам ёши кичик бўлса,
Тушида барча нарсани қизил кўрса, ерни кулранг кўрса,
Муқаррар уни қони ошган бўлади,
Унга айтиб бер, тегишли миқдорда қон олдирсин.
Йил фасли ёз бўлса, туш кўрувчи йигит бўлса,
Тушида сариқ, ол ё заъфарон, арғувон ранглар кўрса,
Сафроси кучайган бўлади, эй доно.
Ўзини бўшатиши, тарангбин истеъмол қилиши керак.
Йил фасли куз бўлса, одам ўрта яшар бўлса,
Тушида қора кўрса, тоғ ё қудуқ, кавак кўрса,
Савдоси кучайган бўлади, эй қариндош,
Дори ичиши, миясини тозалаши керак,
эй биродар.
Қиш фасли бўлса ҳам туш кўрувчи қари бўлса,
Оқар сув ё муз, қор, жала тушига кирса,
Унинг балғами кучайган бўлади, кўр,
Иссиқлик нарса едириш, дори-дармон ичказиш керак.

Ҳ. ҲИКМАТУЛЛАЕВ,
филология фанлари кандидати.

1. Манн 680 граммга тенг.
2. Уқия 29,75 граммга тенг.

ЖАҲОН ОЙНАСИ

ТАСС МУХБИРЛАРИ ХАБАР ҚИЛАДИЛАР

ВЕНГЕР КОНЧИЛАРИНИНГ УЛКАН МУВАФФАҚИЯТИ

БУДАПЕШТ. Орослանидаги кўмир ҳавзасининг шахтёрлари «Бугун рекорд —эртанги ишлаб чиқариш нормаси» деган шиор остида меҳнат қилмоқдалар. Бу ҳаракатда социалистик меҳнат бригадалари ташаббускор бўлмоқдалар.

Я. Финтор бошчилигидаги меҳнат коллективининг кончилари Маркуш Хеддаги янги шахта қурилишида бир ой мобайнида 212 метр штрек кавлаб, ишлаб чиқариш нормасидан 40 метрдан зиёд ошиб кетдилар. Ленин комсомоли номидаги мамлакатга машҳур ёшлар бригадаси кунига 2200 тонна кўмир қазиш маррасига эришдилар. Бу—рекорд кўрсаткичдир. Илғорларга тенглашишга интилаётган кўпгина шахтёрлар коллективлари социалистик мусобақа давомида оширилган мажбурият олмоқдалар.

Орослани кончилари йил бошидан бери мамлакатга пландан ташқари 90 минг тонна кўмир бердилар.

КАМПОНГСАОМ—ДЎСТЛИК ПОРТИ

ПНОМПЕНЬ. Халқ Кампучиясидаги энг катта Кампонгсаом денгиз порти қайта тикланган вақтдан бери бу ерда юк ортиш ва тушириш ишлари ўн баравардан зиёд ошди. Юқ ортиш-тушириш ишларининг юксак даражада механизациялаштирилганлиги шу корхонанинг юк оборотини тез кўпайтиришга биринчи навбатда ёрдам берди. Совет Иттифоқидан етказиб берилган автомат юк ортувчи воситалар, тракторлар, транспортёрлар, бошқа замонавий порт ускуналари бу ерда самарали ишлатилмоқда. Совет докерлари Кампучиядаги шерикларига барча тармоқларнинг ишини тубдан қайта қуришга кўмаклашди. Улар ўз тажрибаларини сахийлик билан баҳам кўрмоқдалар. Бу ердаги мавжуд интернационал бригадаларда кампучияликлар билан ёнма-ён туриб ишламоқдалар. Совет кемаларининг экипажи портдаги устахоналарни жиҳозлашга ёрдам берди, кампучиялик ишчиларга машина-ускуналарни ремонт қилишни ўргатди.

Кампонгсаом докерлари шу йилнинг дастлабки етти ойи мобайнида СССРдан бошқа социалистик мамлакатлардан, шунингдек халқаро ташкилотлардан келган 270 минг тоннадан кўп юкларни тушириб, зарур жойларга жўнатдилар. Бу эса Кампучиядаги барча портлар ва аэродромлар ўтган бутун бир йил мобайнида туширган ва жўнатилган юклар миқдоридан анча кўп.

ҚАТЪИЙ ТАЛАБ

ТОКИО. СССР билан ўзаро манфаатли савдо-сотиқ қилаётган Япония савдо-саноат доираларининг намояндалари Қўшма Штатларнинг авантюрачилик йўлига кўр-кўрона эргашиш сиёсатига барҳам беришни ҳукуматдан тобора қатъият билан талаб қилмоқдалар, бу сиёсат Япония экономикасига жуда катта зарар етказаётганини айтмоқдалар.

«Майнити» газетасининг хабар қилишича, Япония ташқи савдо кенгаши маъмурлардан Совет Иттифоқи билан савдо-иқтисодий муносабатлар соҳасидаги ҳамма чеклашларни бекор қилишни талаб қилмоқдалар. Бу чеклашлар Қўшма Штатларнинг тазйиқи билан жорий этилган эди.

Мамлакатнинг савдо-саноат доиралари Совет Иттифоқи билан узоқ муддатли савдо-иқтисодий битим тузилишини, умуман Япония—Совет муносабатлари яхшиланишини талаб қилмоқдалар, деб уқтиради матбуот.

Либерал демократик партиянинг калтабин сиёсати, Япония корхона эгаларининг фикрича, Япониянинг манфаатларига катта зарар етказмоқда ва савдо-иқтисодий соҳада жуда яхши мижоз бўлмиш Совет Иттифоқи билан қилинаётган алоқадан кўриладиган манфаатдан маҳрум бўлишга олиб бормоқда.

АМЕРИКАЛИКЛАР АЗИЯТ ЧЕКМОҚДА

ВАШИНГТОН. АҚШнинг бусиз ҳам жуда кўпайиб кетган ҳарбий бюджети янада кўпайтирилаётганлиги пулнинг қадрсизланишини баттар кучайтиришга олиб бормоқда, бу эса аҳолининг турмуш даражасига путур етказмоқда, деб уқтиради иқтисодий альтернативалар миллий маркази деб аталмиш жамоат ташкилоти.

Шу марказ мутахассисларининг фикрича, пул қадрсизланишининг доимий кучайиши натижасида ҳозир озиқ-овқат, уй-жой, дори-дармон ва ёқилғи чиқимлари ўртача америкалик оиласи бюджетининг қарийб учдан икки қисмига етди. Ташкилотнинг уқтиришича, башарти, ҳукумат унумсиз ҳарбий ҳаражатларни бундан буён ҳам кўпайтириб, экономикани сунъий равишда «тормозлаш» йўли билан пулнинг қадрсизланишига тўсқинлик қилишга уринаверадиган бўлса, бу нарса оддий америкаликлар бошига янги муҳтожликлар солади.

Яқин ва Ўрта Шарқ мамлакатларида

БАҒДОД. Араб журналистлари федерацияси Камол Нассор номидаги махсус мукофотни таъсис этди. Бу мукофот Фаластин муаммосига бағишланган ва сионизмнинг агрессив моҳиятини фош қиладиган энг яхши материаллар учун чет эл журналистларига топширилади. Мукофот Фаластин қаршилик ҳаракатининг таниқли арбоби, 1973 йил апрелида Байрутда исроиллик газанда қўлида ҳалок бўлган Камол Нассор номи билан аталган.

* * *

ДАМАШҚ. Сурияда «мусулмон биродарлар» деб аталган ўнг экстремист террорчилар ташкилоти қуролли операцияларининг раҳбарлари Хашим Жамбоз ва унинг тўрт нафар ёрдамчиси ўлдирилди. Сурия хавфсизлик органлари «мусулмон биродарлар» ташкилотининг Хомс шаҳридаги қароргоҳини тугатиш юзасидан муваффақиятли операция ўтказиш вақтида шу воқеа содир бўлди.

* * *

ИСЛОМОБОД. Ер юзидаги энг қадимий маданиятлардан бири—Харанна маданиятининг масканида Мохенжо-доро районидаги археология қазишмаларининг бундан буёнги тақдири Покистон жамоатчилигини жуда ташвишга солмоқда.

Қадимий қазишмалар жойида вужудга келтирилган очиқ археология музейи неча ўн йиллардан бери ер куррасининг ҳар хил жойларидан келган туристлар эътиборини ўзига тортмоқда. Покистон территориясининг кудратли Ҳинд дарёси водийсида жойлашган ноёб қадимий ёдгорликлари салкам 60 квадрат километр майдонни ишғол қилади. Уларнинг ёши тўрт минг йилдан ошади. Аммо улар вақт ўтиши билан, жазирама офтоб, шамол ва ёмғир таъсирида емирилиб, дурдоналарга катта зарар етмоқда.

Бебаҳо обидалар аянчли аҳволда турishiга қарамай, ҳукумат маъмурлари уларни муҳофаза қилишга деярли маблағ ажратишмаяпти.

Мисрнинг Садат режими ва Оқ уй маъмурияти ҳарбий соҳадаги ҳамкорликни ривожлантирмоқда. Америка Қўшма Штатлари Мисрни қуроллантириб, уни Осиё ва Африкадаги прогрессив тузумларга ҳамда миллий-озодлик ҳаракатларига қарши кураш учун яқин Шарқдаги ўз плацдармига айлантириш ниятида.

СУРАТДА: Америка ракета авиацияси бўлинмалари АҚШ ва МАР ҳарбий ҳаво кучларининг биргаликдаги маневрлари вақтида.

ЮПИ—ТАСС фотоси.

БУЮК АЛЛОМА ЮБИЛЕЙИГА

Шарқнинг улкан энциклопедист олими Абу Али ибн Синонинг 1000 йиллигига халқ усталари ҳам муносиб совға ҳозирлашяпти. Яқинда тошкентлик каштачи, Ўзбекистон халқ рассоми Фазилат Сайдалиева буюк олимнинг портретини яратди.

Машҳур халқ устаси Ф. Сайдалиева томонидан яратилган олимлар, ёзувчи ва шоирларнинг портретлари, бадиий каштачилик усули билан яратилган В. И. Ленин образи кўпчиликда яхши таассурот қолдирган. Бу полотнолар ҳозир мамлакатимизнинг музей ва коллекция залларини безаб турибди.

Ф. Сайдалиева Абу Али ибн Сино портрети устида икки йил ишлади. Шу вақт мобайнида у 1000 йил илгариги одамлар қандай кийинганини, уларнинг урф-одатларини яхшилаб ўрганди. Сўнгра наманганлик рассомлар яратган портрет асосида олим образини яратди. Портрет оддий ип билан яратилди. Асар тез кунда олим юбилейига бағишланган кўргазмага қўйилади.

СУРАТДА: Ф. Сайдалиева иш устида.

А. Усмонов фотоси, **(ЎзТАГ).**

ПАРТИЯНИНГ ИҚТИСОДИЙ СТРАТЕГИЯСИ

«КПССнинг иқтисодий сиёсати» номли ўқув қўлланмасининг иккинчи китоби рус тилида босмадан чиқарилди.

Шу китобда етук социализм босқичида экономикани ривожлантиришга партия раҳбарлигининг мақсад ҳамда асосий йўналишлари очиб берилган. Ўқув қўлланмаси саҳифаларида партия иқтисодий стратегиясининг ишлаб чиқариш самарадорлигини ва иш сифатини ошириш, ягона илмий-техника сиёсати, халқ хўжалиги структураси ва бошқарув системасини такомиллаштириш, аграр сиёсат сингари муҳим йўналишлари ёритилган.

Китобни сиёсий адабиёт нашриёти чоп этди.

ЗИЛЗИЛАНИНГ КУЧИ НИМАГА БОҒЛИҚ?

Қирғизистон ССР Фанлар академияси сейсмология институти ходимлари зилзила механизмининг янги қонуниятини топдилар. Бу қонуният зилзила частотаси ва кучи прогнозларининг аниқлигини оширишга имкон беради.

Тадқиқотчилар Тянь-Шандаги чуқур тектоник жараёнларни тадқиқ этаётиб, ер ости тўлқинларининг характерини сейсмоген қатлам ҳосил қилувчи жинсларнинг хоссаларига боғлиқ эканлигини аниқладилар. Бундай қатлам таркиби жиҳатидан ернинг юқори мантияси моддасига яқин бўлган жойда одатда тез-тез зилзила бўлади, лекин унинг кучи катта бўлмайди. Қисилаётганда бундай жинслар пластик бўлиб қолади ва шу табиий мой туфайли чуқур ички силжишлар равон ўтади, чунки ер пўстлоғининг блокларида пайдо бўлувчи зўриқишлар кичик-кичик ҳиссалар билан бўшаштириб борилади. Гранит ва бошқа қаттиқ жинсларда эса иш бошқача бўлади. Улар катта зўриқишларни йиғиб бориб, бир лаҳзада ёрилиб кетади. Шундай сейсмоген қатлами бўлган районлардаги зилзилалар камдан кам бўлса-да, катта кучга эга бўлади.

Тоғлиқ Қирғизистон территорияси кейинги юз йилда бўлган сейсмик бўронлар тўғрисидаги маълумотлар мана шу хулосаларни батамом тасдиқлайди.

Олимлар республика территориясини сейсмик районлаш картаси устида ишлаётиб, янгича прогноз қўйиш методидан фойдаланаяптилар.

(ТАСС).

ЧЕРКАСС ОБЛАСТИ. Украина ССР Фанлар академиясининг «Софиевка» дендрология давлат қўриқхонаси таъмир этилгандан сўнг қайта очилди. Умань шаҳри чеккасида 150 гектардан зиёд майдонни эгаллаган бу қўриқхона боғ-парк меъморчилигининг ажойиб ёдгорлиги ҳисобланади.

СУРАТДА: «Софиевка» паркидаги Венера шаршараси.

ТАСС фотохроникаси.

Редактор ўринбосари С. Б. ЕҚУБОВ.

ЎҚИШГА МАРҲАМАТ!

ЎЗБЕКИСТОН ССР ҲУНАР-ТЕХНИКА ТАЪЛИМИ ДАВЛАТ КОМИТЕТИ

ТОШКЕНТ ШАҲРИДАГИ УМУМИЙ ТАЪЛИМ МАКТАБЛАРИНИНГ БИТИРУВЧИЛАРИНИ ҲУНАР-ТЕХНИКА ТАЪЛИМИ СИСТЕМАСИДАГИ

ЎРТА ҲУНАР-ТЕХНИКА БИЛИМ ЮРТЛАРИГА

1980—1981 ЎҚУВ ЙИЛИ УЧУН

ҚУЙИДАГИ ИХТИСОСЛАР БЎЙИЧА

ЎҚИШГА ҚАБУЛ ҚИЛАДИ

СИЗНИНГ ОЛДИНГИЗДА ҲОЗИР «ҚАЙСИ ЙЎЛНИ ТАНЛАЙ?». «ҚАЕРГА ЎҚИШГА КИРАЙ?» «КИМ БЎЛАЙ?». «ҲАЁТДА ЎЗ ИСТЕЪДОДИМНИ ҚАНДАЙ ҚИЛИБ ТОПАЙ?» ДЕГАН ҚАТОР МУҲИМ САВОЛЛАР ТУРИБДИ.

СИЗ ТОШКЕНТ ШАҲРИДАГИ ҲУНАР-ТЕХНИКА БИЛИМ ЮРТЛАРИГА БОРИБ БУ САВОЛЛАРИНГИЗГА ЖАВОБ ТОПА ОЛАСИЗ.

ЎЗИНГИЗГА ЁҚҚАН КАСБНИ ТАНЛАНГ!

34-ТОШКЕНТ ТЕХНИКА БИЛИМ ЮРТИ

БИЛИМ ЮРТИ АСБОБСОЗ-СЛЕСАРЬ, САНОАТ УСКУНАЛАРИДАН ФОЙДАЛАНИШ ВА РЕМОНТ ҚИЛИШ БЎЙИЧА ЭЛЕКТР МОНТЕР, УНИВЕРСАЛЬ ТОКАРЬ, ИНТЕГРАЛЬ МИКРОСХЕМАЛАРНИ ЙИҒУВЧИ (қизлар), **ЯРИМ ЎТКАЗГИЧЛИ ПРИБОРЛАРНИ ЙИҒУВЧИ** (қизлар), **ИККИЛАМЧИ КОММУНТАЦИЯ ЗАНЖИРЛАРИНИ МОНТАЖ ҚИЛУВЧИ ЭЛЕКТР МОНТАЖЧИЛАР** (қизлар), **ЭЛЕКТР МАШИНАЛАР ВА АППАРАТЛАРНИ ЙИҒУВЧИЛАР** (қизлар), **ЧИЗМАЧИ-КОНСТРУКТОРЛАР** (йигит ва қизлар), **ТЕХНИКА КОНТРОЛЬ БЎЛИМИ КОНТРОЛЕРЛАРИ, РАДИОАППАРАТЛАРИНИ ЙИҒУВЧИЛАРНИ ТАЙЁРЛАЙДИ.**

БИЛИМ ЮРТИГА 8—10 СИНФ ҲАЖМИДА МАЪЛУМОТЛИ, 15 ЁШДАН 25 ЁШГАЧА БЎЛГАН ЙИГИТ ВА ҚИЗЛАР ҚАБУЛ ҚИЛИНАДИ.

Ўқиш муддати ихтисосига қараб 1—3 йил.

8 синф ҳажмида маълумот билан ўқишга қабул қилинганлар кунига 3 маҳал иссиқ овқат, кундалик ва дам олиш кунлари кийиладиган кийим-кечаклар билан таъминланадилар. Ҳамма ўқувчилар ишлаб чиқариш практикасидан ўтаётган даврларида иш ҳақининг бир қисмини оладилар.

Совет Армияси сафидан запасга бўшатилган йигитлар билим юртида ўқиётганларида ўқиш муддати қисқартирилади ва уларга 60 сўм стипендия тўланади.

8 синфни тамомлаганлар ихтисослик билан бирга ўрта маълумот ҳам оладилар. Истаганлар «Электроаппарат» корхонаси базасида очилган электротехника техникумининг филиалида бир вақтда ўқишни давом эттиришлари мумкин.

Билим юртини тамомлаганлар олий ўқув юртларига имтиёзли равишда кирадилар.

МАШҒУЛОТЛАР ЎЗБЕК ВА РУС ТИЛЛАРИДА ОЛИБ БОРИЛАДИ.

Билим юрти қошида вокаль-чолғу асбоблари ансамбли, драма, хор, фотоТўгарак, техника ижодкорлиги тўгараги, ҳаваскорлар киностудияси, спорт секцияси ишлаб турибди.

Бизнинг адрес: 700105, Тошкент шаҳри, Ленин райони, Манжара кўчаси, 137-уй (22, 55-автобусларнинг «Электротехника заводи» 7, 12, 37, 52, 68, 22, 55-автобуснинг, 5-трамвайнинг «Қорасув» бекати). Телефон 91-69-64.

178-ШАҲАР ЎРТА ҲУНАР-ТЕХНИКА БИЛИМ ЮРТИ

Билим юрти метрополитен қурилиши учун юқори малакали мутахассислар тайёрлайди.

15 ва ундан катта ёшдаги 8—10-синф ҳажмида маълумотли йигит ва қизлар қабул қилинадилар:

Ер усти ишлари проходкачиси, қўл билан ишловчи электр пайвандчи, безакчи-плитачи, қурувчи-бўёқчи, проходка механизмларининг слесарь-монтажчиси, слесарь-сантехник, газ пайвандчи, кўп юк ортадиган автомобиллар ремонти бўйича слесарь, автомобиллар ремонти бўйича слесарь.

Ўқиш муддати—3 йил;

ер усти проходкачиси, проходкачилик бўйича навбатчи электрослесарь, автомобиллар ремонти бўйича слесарь.

Ўқиш муддати—1 йил;

Ўқишга қабул қилинганлар уч маҳал овқат, кийим-бош, шунингдек, ишлаб чиқариш практикаси даврида иш ҳақининг 50 процентн миқдорида маош билан таъминланадилар.

Ўқиш даври меҳнат стажига киради.

Бизнинг адрес: Тошкент шаҳар, Чилонзор массиви, Д—20 квартали («Чилонзор» метро станциясигача, у ёғига 50, 78-автобуслар, 6, 11, 19-троллейбуслар, 21-маршрут таксиси билан «Ётоқхона» бекатигача).

Тошкент трамвай-троллейбус бошқармаси базасидаги

128-ТЕХНИКА БИЛИМ ЮРТИ

трамвай вагонлари ва троллейбуслар ҳаракатдаги составининг электр ускуналарини ва радиоаппаратларини ремонт қилувчи слесарь-электрчи, тортиш подстанциялари диспетчерлари, контактли ва кабелли тармоқлар ремонти ва эксплуатацияси бўйича электр монтёр, тортиш подстанциялари ремонти ва улардан фойдаланиш бўйича электр монтёр, саноат ускуналари ремонти бўйича электр монтёр.

Уч йил муддатли ўқишни битирганларга диплом, 1 йил муддатли ўқишни битирганларга билим юртини тамомлаганлиги ҳақида аттестат берилади.

Ўқишни аъло баҳоларда тамомлаганлар транспорт қурилиши министрлигининг олий ўқув юртларига имтиёзли равишда ўқишга кирадилар.

Билим юртини тугатганлар «Ташметрострой» тресги ходимларига бериладиган имтиёзлардан чунончи, темир йўл поездларида бепул юриш ҳуқуқидан фойдаланадилар.

Бошқа шаҳарлардан келганлар ётоқхона билан таъминланадилар.

Билим юртида спорт секциялари, вокаль-чолғу ансамбли, ўзбек миллий ансамбли, дискотека ишлаб турибди.

Аризалар умумий тартибда қабул қилинади.

Ўқиш муддати—10 ой, 30 сўм стипендия берилади;

трамвай вагонларининг ҳайдовчилари (17,5 ёшдан катта қизлар ва Совет Армияси сафидан запасга бўшатилган йигитлар учун).

Ўқиш муддати—5 ой. Стипендия—75 сўм;

троллейбус ҳайдовчилар (17,5 ёшдан катта қизлар ва Совет Армияси сафидан запасга бўшатилганлар учун).

Ўқиш муддати—6 ой, стипендия—75 сўм.

17 ёшдан кичик бўлганлар учун ўқиш муддати—юқоридаги ихтисослар бўйича трамвай ва троллейбус вагонларини ҳайдовчилардан мустасно—3 йил.

Уч йил ўқийдиган ўқувчилар уч маҳал иссиқ овқат, кийим-кечак билан таъминланадилар, ишлаб чиқариш практикаси даврида иш ҳақининг 33 процентини оладилар.

Ҳамма ўқувчилар ётоқхона билан таъминланадилар, трамвай ва троллейбусда бепул юрадилар.

Ўқиш даври меҳнат стажига қўшилади.

Билим юртини тамомлаганлар олий ва ўрта махсус ўқув юртларига киришда имтиёзлардан фойдаланадилар.

Қабул комиссиясининг адреси: Тошкент шаҳри—125, Красновосточная кўчаси 3«а»-уй (17, 69, 71, 111-автобуслар; 13, 22-трамвайлар, 18-троллейбуснинг «Высоковольтная кўчаси» бекати). Телефон: 62-34-57.

МЕҲНАТ ҚИЗИЛ БАЙРОҚ ОРДЕНЛИ

31-ШАҲАР ЎРТА ҲУНАР-ТЕХНИКА БИЛИМ ЮРТИ

15—17 ёшдаги ўсмирлар ва Совет Армияси сафидан запасга бўшатилганлар қабул қилинади.

Билим юрти темир йўл транспортида ишлаш учун қуйидаги мутахассисликлар бўйича кадрлар тайёрлайди:

10-синф ҳажмида маълумотлилардан: тепловоз машинисти ёрдамчиси (бир ярим йил), **ҳаракатдаги составни ремонт қиладиган слесарь** (бир йил). **Ўқишга қабул қилинганлар ойига 72 сўм стипендия оладилар;**

8-синф ҳажмида маълумотлилардан: электровоз ремонти бўйича слесарь, токарь, ремонтчи-слесарь, электр-газ пайвандчи, ҳаракатдаги тепловоз составини ремонт қиладиган слесарь, тепловоз қисмлари электр ускуналари ремонти бўйича электрчи слесарь, тепловоз машинисти ёрдамчиси, СЦБ электр монтёрлари, электровоз машинисти ёрдамчиси.

Ўқиш рус ва ўзбек тилларида олиб борилади.

Уч йил муддатли ўқишни тамомлаганларга ўрта-махсус маълумот тўғрисида диплом берилади.

Билим юртини аъло баҳоларда тамомлаганларга олий ўқув юртларига кириб ўқиш ҳуқуқи берилади.

Уч йил муддатли ўқишга кирганлар билим юртини тамомлаганларидан сўнг Совет Армияси сафидаги хизматга бир йил кечикиб бориш ҳуқуқига эга.

Ўқиш даври меҳнат стажига қўшилади.

Билим юртига қабул қилинганлар бепул овқат, кийим-кечак билан таъминланади.

Билим юртини тамомлаганлар темир йўл транспорти ходимларига берилган барча имтиёзлардан фойдаланадилар, жумладан, Совет Иттифоқининг исталган жойига бепул темир йўл билети оладилар.

Билим юрти адреси: Тошкент шаҳри, Ҳамза райони, Слоним кўчаси (15, 26, 23, 61-автобусларнинг «Замарин кўчаси» бекати). Телефон: 96-34-90.

158-ЎРТА ҲУНАР-ТЕХНИКА БИЛИМ ЮРТИ

Билим юрти шаҳар қурилишларида ишлаш учун қуйидаги касблар бўйича юқори малакали ишчилар тайёрлайди: сувоқчи-плиткачилар, қурилиш бўёқчилари, электр пайвандчилар, бадиий пардозловчи-бўёқчилар, қурилиш дурадгорлари, электр-газ пайвандчилар.

БИЛИМ ЮРТИГА 8—10-СИНФ ҲАЖМИДА МАЪЛУМОТГА ЭГА БЎЛГАН, 15 ВА УНДАН КАТТА ЁШДАГИ ЙИГИТ ВА ҚИЗЛАР ҚАБУЛ ҚИЛИНАДИ.

Билим юртидаги ўқиш даври иш стажига киради.

Ўқиш ўзбек ва рус тилларда олиб борилади.

Ўқишга қабул қилинганлар ётоқхона, 3 маҳал бепул овқат, формали ва махсус иш кийимлари билан таъминланадилар.

Ишлаб чиқариш практикаси вақтида ўқувчилар 50 процент иш ҳақи оладилар.

Область ва районлардан келганлар ётоқхона билан таъминланадилар.

Билим юртини имтиёзли диплом билан тугатганлар олий ва ўрта махсус ўқув юртларига йўлланма билан юбориладилар.

АРИЗАЛАР ҲАР КУНИ СОАТ 9.00 ДАН 17.00 ГАЧА ҚАБУЛ ҚИЛИНАДИ.

Бизнинг адрес: Тошкент шаҳри, Октябрь райони, Қоратош кўчаси, 44-уй, 84, 11-автобуслар, 2, 6, 7, 14-троллейбуслар, 7, 8, 11, 16-трамвайларнинг «Хадра» бекати).

«Ўзбексельмаш» ишлаб чиқариш бирлашмаси базасидаги

214-ЎРТА ҲУНАР-ТЕХНИКА БИЛИМ ЮРТИ

Билим юрти қуйидаги касблар бўйича малакали мутахассислар тайёрлайди: универсаль-токарь-фрезерчи, механика-йиғув ишлари слесари—станокчи ишчи, саноат ускуналарини ремонт қиладиган слесарь—станокчи ишчи, асбобсоз-слесарь, термист, программ усулда бошқариладиган станокларни созловчи оператор, электр монтажчи-электр монтёр, электр-газ пайвандчи — металл конструкцияларини йиғувчи, дурадгор, автослесарь — универсал слесарь, штамповкачи—ярим автомат қолипловчиси.

Ўқиш муддати—1 ва 3 йил.

15 ЁШДАН 25 ЁШГАЧА БЎЛГАН 8—10-СИНФ ҲАЖМИДА МАЪЛУМОТЛИ ЙИГИТ ВА ҚИЗЛАР ҚАБУЛ ҚИЛИНАДИЛАР.

3 йиллик ўқишни тамомлаганлар ўрта маълумот тўғрисида аттестат ҳамда икки ихтисос бўйича диплом оладилар.

Ўқиш даври меҳнат стажига қўшилади.

Машғулотлар ўзбек ва рус тилларида олиб борилади.

Ўқишга кирганлар 3 маҳал иссиқ овқат ва кийим-кечак билан таъминланадилар, ишлаб чиқариш даврида иш ҳақининг 33 процентини оладилар. Ўқишни тамомлаганлар ва 4,5—ўрта балл аттестат олганлар институтга кириш пайтида 2 та имтиҳон топширадилар.

Билим юртини аъло баҳода тамомлаганлар олий ўқув юртига киришда имтиҳон топширмайдилар ва қабул қилинишда имтиёздан фойдаланадилар.

Бир йиллик ўқишни тамомлаганлар иккита касбни эгаллаганлиги тўғрисида аттестат оладилар ва Тошкент шаҳри ҳамда Ўзбекистон ССРнинг йирик саноат корхоналарига ишга юбориладилар.

Ўқувчиларга ойига 78 сўм стипендия берилади.

Бошқа шаҳардан келганларга ётоқхона берилади.

Машғулотлар—1 сентябрдан бошланади.

Адрес: Тошкент шаҳри, Жаҳон Обидова кўчаси 70-уй (2, 16, 25, 28, 29-трамвайлар; 8, 9, 115, 112, 121, 72, 24, 44, 19, 47-автобусларнинг «Ғалаба боғи» бекати). Телефон: 35-08-02.

ҲУНАР-ТЕХНИКА ТАЪЛИМИ СИСТЕМАСИДАГИ БИЛИМ ЮРТЛАРИГА ЎҚИШГА КИРУВЧИЛАР ҚАБУЛ КОМИССИЯСИГА ҚУЙИДАГИ ҲУЖЖАТЛАРНИ ТАҚДИМ ЭТИШЛАРИ ЗАРУР: танланган ихтисос кўрсатилиб, директор номига ёзилган ариза, ўрта мактабни тугатганлиги тўғрисидаги ҳужжат (гувоҳнома ёки аттестат), медицина справкаси (286-форма), 3x4 см. ҳажмдаги 3 та фотосурат, корхона ёки ташкилот йўлланмаси (ўқишга бирон корхонадан юборилганлар учун).

Кирувчилар паспорт, ҳарбий рўйхатдан ўтганлиги тўғрисидаги гувоҳнома (чақириқ ёшидагилар учун) **ёки ҳарбий билет** (запасдаги ҳарбийлар)**ни шахсан кўрсатадилар ва бу ҳақда кирувчиларнинг шахсий делосида тегишли ёзув қайд қилинади.**

АРИЗА ТОПШИРГАН ШАХСЛАР ТАНЛАГАН ИХТИСОС БЎЙИЧА ИШЛАШГА СОҒЛИҒИ ЯРОҚЛИЛИГИ ВА ЖИСМОНИЙ РИВОЖЛАНИШИНИ АНИҚЛАШ МАҚСАДИДА МЕДИЦИНА КЎРИГИДАН ЎТАДИЛАР.

КИНО

22, 23, 24 АВГУСТДА
ҲУЖЖАТЛИ ФИЛЬМЛАР:

«АКА, УКА ҲАҚИДА ҚИССА»—**Тинчлик.**

«ЁҚИМТОЙ ҲАЙВОННИНГ СИРИ» — **Москва.**

«МУЮЛИШ» ФИЛЬМИ ҲАҚИДА ҲИКОЯ»—**Дружба.**

«КИНО ЎЗИ ҲАҚИДА ҲИКОЯ ҚИЛАДИ»—**Фестиваль.**

«ҚУВОНЧ ҚЎРҒАЗИ»— **ВЛКСМ 30 йиллиги номли.**

«МИМИНО» ФИЛЬМИ ҲАҚИДА ҲИКОЯ» —**Лисунов номли.**

«ФИЛЬМНИ СУРАТГА ОЛИШ ПАЙТИДА»— **Чайка.**

БАДИИЙ ФИЛЬМЛАР:

«ДОКТОР МЛАДЕН»— (тоқ соатларда, телефон 33-05-01). **Ҳамза номли** (жуфт соатларда, телефон 91-10-51).

«АРТИСТ»НИНГ СЎНГГИ ГАСТРОЛИ»— **К. Ёрматов номли** (тоқ соатларда, телефон 24-22-66), **Тинчлик** (тоқ соатларда, телефон 53-86-07).

«ИНЖЕНЕР ГРАФТИО»— **Искра** (16, 18, 19.45, телефон 39-11-76).

ТОШКЕНТ ОТЧОПАРИДА

ҲАР ЯКШАНБА КУНЛАРИ

ЧОПҚИР ОТЛАР ПОЙГАСИ ЎТКАЗИЛАДИ.

Отчопарда: тотализатор, буфет, аттракцион, от прокати ишлайди.

Метронинг «Собир Раҳимов» станциясидан автобуслар қатнайди.

ТОШКЕНТ ШАҲРИ АҲОЛИСИ ДИҚҚАТИГА!

ШИМОЛИЙ САНОАТ ЗОНАСИДА

(Сергели посёлкасида, саноат моллари бозори ёнида)

4-ЁНИЛҒИ СКЛАДИ ОЧИЛДИ

ЁНИЛҒИ СКЛАДИДАН АНГРЕН, КУЗБАСС, ҚАРАҒАНДА КЎМИРЛАРИНИ

СОТИБ ОЛИШ МУМКИН

Гражданлардан якка буюртмалар қабул қилинади, шаҳар корхоналаридан коллектив заявкалар қабул қилиниб, марказлаштирилган ҳолда етказиб берилади. Сергели ва А. Икромов районларининг аҳолиси учун ҳам кўмир уйларига етказиб берилади.

«УЗГЛАВТЕПЛЕССТРОЙТОРГ»нинг Тошкент ёнилғи базаси.

ПЛЕХАНОВ НОМИДАГИ 15-КАЛИНИН ШАҲАР ЎРТА ҲУНАР-ТЕХНИКА БИЛИМ ЮРТИ

8—10 синф ҳажмида маълумотли йигит-қизларни қуйидаги касблар бўйича

ЎҚИШГА ҚАБУЛ ҚИЛАДИ

тўқувчи, йигирувчи, ўровчи, айлантирувчи, тайёр маҳсулотларни кўздан кечирувчи контролёр, мастер ёрдамчиси.

ЎҚИШ МУДДАТИ — БИР ВА УЧ ЙИЛ.

10-синф ҳажмида маълумотли ўқувчиларга 70 сўмдан стипендия берилади, 8-синф ҳажмида маълумотли ўқувчилар эса тўла давлат таъминотида бўладилар.

Ишлаб чиқариш практикаси даврида 50 процент иш ҳақи берилади.

Ўқувчилар пенсия ва нафақа олиш ҳуқуқини сақлаб қоладилар.

Билим юртини битирганлар малака бўйича диплом, ўрта маълумот тўғрисида аттестат ва Калинин шаҳридаги тўқимачилик корхоналарида иш билан таъминланадилар. Ётоқхона берилади.

Адрес: 170001, Калинин шаҳри, Спартак кўчаси, 39-уй.

Тошкент шаҳар ижроия комитети умумий овқатланиш бошқармасига қарашли

ЛЕНИН РАЙОН ОШХОНАЛАР ТРЕСТИНИНГ

МАКТАБ-ОШХОНАСИ

ОШПАЗЛАР ГРУППАСИГА

1980—81 ЎҚУВ ЙИЛИ УЧУН

ЎҚУВЧИЛАР ҚАБУЛ ҚИЛАДИ

МАКТАБ-ОШХОНАГА 16—20 ЁШДАГИ, 8—10-СИНФ ҲАЖМИДА МАЪЛУМОТЛИ ТОШКЕНТЛИК ҚИЗЛАР ИМТИҲОНСИЗ ҚАБУЛ ҚИЛИНАДИ.

Ўқиш муддати —11 ой.

Машғулотлар —1 сентябрдан бошланади.

Ўқувчиларга ойига 52 сўмдан 63 сўмгача стипендия тўланади.

Ўқиш даври меҳнат стажига киритилади.

Мактаб-ошхонани битирганлар трест корхоналарида иш билан таъминланадилар ва уларга совет савдоси техникумининг кечки ва сиртқи бўлимларига кириб ўқиш имконияти яратиб берилади.

Мурожаат учун адрес: Тошкент шаҳри, Полторацкий кўчаси, 34-уй, кадрлар бўлими.

ЛЕНИН РАЙОН ОШХОНАЛАР ТРЕСТИ.

«УЗТОРГРЕКЛАМА» телепрессагентлиги.

ТУРИСТ

ТОШКЕНТ САЁҲАТ ВА ЭКСКУРСИЯЛАР БЮРОСИ

ишлаб чиқаришдан ажралмаган ҳолда экскурсоводлар тайёрлайдиган

6 ОЙЛИК КЕЧКИ ПУЛЛИК КУРСЛАРГА ҚАБУЛ ЭЪЛОН ҚИЛАДИ

Курслар шаҳар атрофидаги Оқтош, Чимён, Фарғона, Самарқанд, Бухоро ва бошқа 1, 2, 3 кунлик маршрутлар бўйича ишлайдиган экскурсоводларни тайёрлайди.

45 ЁШГАЧА БЎЛГАН ОЛИЙ МАЪЛУМОТЛИ ШАХСЛАР ҚАБУЛ ҚИЛИНАДИ.

Машғулотлар —24 сентябрдан бошланади.

Ҳужжатлар қуйидаги адресда 15 сентябргача қабул қилинади: Тошкент шаҳри, Намойишлар хиёбони, 5-уй, 3-хона (якшанба ва душанбадан ташқари ҳар куни).

ТОШКЕНТ ШАҲРИДАГИ АҲОЛИНИ ИШГА ЖОЙЛАШТИРИШ БЮРОСИ

ИШГА ТАКЛИФ ҚИЛАДИ

ЎЗБЕКИСТОН ИШЧИЛАР ТАЪМИНОТИ БОШҚАРМАСИГА

катта ревизор, ревизор, товаршунос, машинистка, катта технолог, зоотехник.

Мурожаат учун адрес: Тошкент шаҳри, Пролетар кўчаси, 4-уй.

Чилонзор район Давлат страхование инспекциясининг биноларни ихтиёрий страхование қилиш тўғрисидаги 201-формали 858476 дан 858500 гача; бахтсиз ҳодисалардан страхование қилиш тўғрисидаги 210-формали 129019 дан 129025 гача ва 773084 дан 773100 гача бўлган номерли йўқолган

СТРАХОВАНИЕ ГУВОҲНОМАЛАРИ

БЕКОР ҚИЛИНАДИ

ТЕЛЕВИЗОР ЭКРАНИДА

22 АВГУСТ — ЖУМА

Марказий телевидениенинг «Восток» программаси

18.35 «Олимпиада-80» 30 июль кинокундалиги. 18.55 «Дунё воқеалари». 19.10 «Лирик миниатюралар». Фильм-концерт. 19.20 Футбол бўйича СССР чемпионати. «Торпедо» — «Спартак». 2-тайм. «Торпедо» стадионидан олиб кўрсатилади. 20.05 «Лўли». Кўп серияли телевизион бадиий фильм премьераси. 4-серия. 21.30 «Время». 22.05 «Эрмитаж». Пётр даври маданияти. Эрмитаж директори, академик Б. Б. Пиотровскийнинг кириш сўзи билан бошланади. 22.35 «Дунё воқеалари». 22.50 Социалистик мамлакатлар бал рақслари ижрочилари, VI халқаро конкурси қатнашчиларининг концерти.

Марказий телевидениенинг тўртинчи программаси

22.00 Футбол бўйича СССР чемпионати. «Локомотив» — «Динамо» (М). «Локомотив» стадионидан олиб кўрсатилади. Танаффус пайтида (22.45) — «Тунингиз хайрли бўлсин, кичкинтойлар». 23.45 СССР халқ артисти Д. Журавлёв А. П. Чеховнинг «Ҳазил», «Эр» ҳикояларини ўқийди. 23.55 Москва кўрсатувларининг охири.

Ўзбекистон телевидениесининг программалари

I

18.15 Кўрсатувлар программаси. 18.20 «Звёздочка». 19.00 «Ёшлик» студияси кўрсатади. «Сенинг замондошинг». 19.30 «Ахборот» (рус.). 19.45 Абу Али ибн Сино туғилган куннинг 1000 йиллигига. «Табиий-математика фанлари соҳасида ибн Синонинг ишлари». 20.15 «Ноз-неъмат бунёдкори». 20.30 «Ахборот». 20.50 Ўзбекистон ССРда хизмат кўрсатган артист Х. Қодирова ва А. Эркаев концерти. 21.30 Москва. «Время». 22.05 «Оламда нима гап?». Халқаро воқеалар шарҳи. 22.35 «Ўлимга маҳкумлар қасри». Бадиий фильм. (Руминия). 00.05 Кўрсатувлар программаси.

II

20.00 Кўрсатувлар программаси. 20.05 Янгиликлар. 20.25 «Ўқитувчиларнинг августдаги йиғилиши». Янги ўқув йилига бағишланган кўрсатув. 20.55 Болалар учун фильм. «Бўғирсоқ ҳақида эртак». 21.05 «Матбуот» бирлашмаси: одамлар ва беш йиллик» (рус.). 21.35 «Яна пойга», «Горещ». Телефильмлар. 22.05 «Энг сўнгги кун». Фильм-спектакль. 2-серия (рус.).

23 АВГУСТ — ШАНБА

Марказий телевидениенинг «Восток» программаси

14.10 «Сиз бунга қодирсиз». Ёш ихтирочилар конкурси. 14.55 «Спортлото»нинг 34-тиражи. 15.10 «Советлар ва ҳаёт». 15.40 «Эрмитаж». Пётр даври маданияти. Эрмитаж директори, академик Б. Б. Пиотровскийнинг кириш сўзи билан бошланади. 16.10 «Дунё воқеалари». 16.25 «Ҳайвонот оламида». 17.25 Руминия халқининг миллий байрами — Руминия фашист босқинчиларидан озод этилган кунга Руминия социалистик республикаси телевидениесининг программаси. 18.25 «Оқ бўталоқ». Мультфильм. 18.45 Сиёсий шарҳловчи В. П. Бекетов суҳбати. 19.15 «Олимпиада-80». 31 июль кинокундалиги. 19.35 «Ҳамдўстлик». Телевизион журнал. Кўрсатувни Д. А. Голованов олиб боради. 20.20 А. С. Грин туғилган куннинг 100 йиллигига. «Орзу рицари». Бадиий фильм. 21.30 «Время». 22.05 РСФСР халқ артисти Э. Пьеха, И. Кобзон. Ёкутистон АССРда хизмат кўрсатган артистлар Н. ва О. Кирюшкинлар, Г. Каменний, Т. Филимонова ҳамда «Лайне» вокал-чолғу ансамбли ва бошқалар иштирокида Олимпиада қишлоғи Маданият марказининг ёпилишига бағишланган концерт. 23.15 «Бу ажойиб дельта». Астрахань қўриқхонаси ҳақида телевизион ҳужжатли фильм. 23.45 Янгиликлар.

Марказий телевидениенинг тўртинчи программаси

22.25 Телевизион ҳужжатли фильмлар программаси: «Амургинам», «Авачинск вулқони». 23.00 «Тунингиз хайрли бўлсин, кичкинтойлар». 23.15 «Здоровье» программасининг почтаси. 24.00 Москва кўрсатувларининг охири.

Ўзбекистон телевидениесининг программаси

9.55 Кўрсатувлар программаси. 10.00 Янгиликлар. 10.10 Телевизион миниатюралар театри. 10.55 «Балетмейстер Қодир Мўминов». (такрорий). 11.35 «Пушкин эртаклари». Қўғирчоқ театрининг спектакли. 12.25 «Ёшлик» студияси кўрсатади. «Қишлоқ ёшлари». 12.55 «Одам бўлмайди». Бадиий фильм. 14.25 «Ўзбекистон спорти».

18.15 Кўрсатувлар программаси. 18.20 Болалар учун фильм. «Ўргатилган паровозча». 18.30 «До-ре-ми-фа-соль». Мактаб ўқувчилари учун музикали ўқув кўрсатуви. 19.00 Ота-оналар университети. 19.30 «Ахборот» (рус.). 19.45 «Оламга саёҳат». Кинокўрсатув. 20.30 «Ахборот». 20.50 Фаттоҳхон Мамадалиев ижросида ўзбек классик қўшиқлари. 21.30 Москва. «Время». 22.05 «Озуқа ишлаб чиқариш резервлари». 22.20 «Турмуш маданияти — ҳаёт зийнати». Бухоро областидан кўрсатув. 23.50 Кўрсатувлар программаси.

Тожикистон телевидениесининг программаси

18.25 Кўрсатувлар программаси. 18.30 «Пионер» студияси кўрсатади (рус.). 19.00 Болалар учун. «Тонг юлдузини кўряпман». 19.15 «Новости». 19.35 Фильм-концерт. 20.05 «Ахбор». 20.30 Пахтакорлар учун концерт. 21.30 Москва. «Время». 22.05 «Бизнинг шарҳлар». Сиёсий шарҳловчи суҳбати. 22.40 «Бизнинг бурчимиз». Бадиий фильм (тожик тилида).

«ТОШКЕНТ ОҚШОМИ», («ВЕЧЕРНИЙ ТАШКЕНТ») — орган Ташкентского горкома КП Узбекистана и Ташгорсовета.

БИЗНИНГ АДРЕС: 700000, Тошкент—ГСП, Ленин кўчаси, 41. ТЕЛЕФОНЛАР: секретариат—33-57-02, бўлимлар: партия турмуши —32-53-66; саноат 32-53-83; қурилиш — 32-58-85; шаҳар хўжалиги —32-57-83; совет қурилиши ва ҳуқуқ — 32-54-19; фан, мактаб ва олий ўқув юртлари — 32-53-10; адабиёт ва санъат — 32-56-81; ахборот —33-28-95; спорт ва ҳарбий-ватанпарварлик ишлари —32-58-85; хатлар—33-29-70; эълонлар бўлими —33-81-42; нашриёт диспетчери 32-78-94; нашриёт телефон станциясининг навбатчилари — 33-90-50.

22 АВГУСТ, 1980 й. Р—03159 Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети Нашриётининг Меҳнат Қизил Байроқ орденли босмахонаси. Тошкент шаҳри. ИНДЕКС 64579. Нашр Б—2128